

INDOKOLÁSOK TÁRA

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE 2022. november 25., péntek

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa	
magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről szóló 2022. évi XLII. törvényhez	1032
Végső előterjesztői indokolás a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény és egyes	
kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2022. évi XLIII. törvényhez	1034
Végső előterjesztői indokolás az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról és a kondicionalitási eljárás	
eredményes lezárása érdekében az Európai Bizottság kérésére elfogadott egyes törvények módosításáról szóló	
2022. évi XLIV. törvényhez	1035
Végső előterjesztői indokolás az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvényhez	1043

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról és kezeléséről szóló 2022. évi XLII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A Kormány az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 180/2022. (V. 24.) Korm. rendelettel az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki. A szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény (a továbbiakban: 2022. évi VI. törvény) 2. § (1) bekezdésében az Országgyűlés az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése alapján felhatalmazta a Kormányt, hogy a veszélyhelyzetben az Alaptörvény 53. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti kormányrendeletek hatályát a 2022. évi VI. törvény hatályvesztéséig meghosszabbítsa. A 2022. évi VI. törvény 2022. november 1-jén hatályát vesztette.

2022. november 1-jén hatályba lépett Magyarország Alaptörvényének kilencedik módosításának azon része, amely az Alaptörvény különleges jogrenddel – így a veszélyhelyzettel – kapcsolatos szabályait koncepcionális jelleggel átalakítja.

Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa, valamint ezek magyarországi – különösen menekültügyi, gazdasági és energetikai – következményei az elmúlt időszakban nem változtak, így – immár az új alkotmányos szabályok szerint – a Kormány az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet] új veszélyhelyzetet hirdetett ki 2022. november 1-jei hatálybalépéssel.

A veszélyhelyzet az Alaptörvény kilencedik módosítása értelmében harminc napra hirdethető ki. A Kormány a veszélyhelyzetet az Országgyűlés felhatalmazása alapján meghosszabbíthatja, ha a veszélyhelyzet kihirdetésére okot adó körülmény továbbra is fennáll. A Kormány különleges jogrendben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.

A javaslat célja, hogy az Országgyűlés az Alaptörvény 51. cikk (3) alapján – figyelemmel az Alaptörvény 51. cikk (4) bekezdésére – felhatalmazza a Kormányt, hogy a veszélyhelyzetet 180 nappal meghosszabbíthassa. A javaslat figyelembe veszi a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény rendelkezéseit, és annak megfelelő időtartamú felhatalmazás megadására tesz javaslatot.

A Kormány a veszélyhelyzet során kiadott kormányrendeletek hatálybalépéséről és veszélyhelyzeti intézkedésekről szóló 425/2022. (X. 28.) Korm. rendelettel [a továbbiakban: 425/2022. (X. 28.) Korm. rendelet] egyes korábbi veszélyhelyzetek ideje alatt kiadott kormányrendeleteket 2022. november 1-jei hatálybalépéssel, az ott meghatározott eltérésekkel a 2022. október 31. napján hatályos szöveggel hatályba helyezte, a javaslat szerint ezt az Országgyűlés külön jóváhagyja.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1-2.§

Mivel az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa, valamint ezek magyarországi – különösen menekültügyi, gazdasági és energetikai – következményei az elmúlt időszakban nem változtak, így – immár az új alkotmányos szabályok szerint – a Kormány a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelettel új veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A javaslat értelmében az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt, hogy a veszélyhelyzetet a 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet hatálybalépését követő 210. nap kezdetéig meghosszabbítsa. A felhatalmazás alapja az Alaptörvény 2022. november 1. napjától hatályos 51. cikk (3) bekezdése, ehhez kapcsolódik továbbá az Alaptörvénynek az Országgyűlés döntésével kapcsolatos eljárási szabályt megállapító 51. cikk (4) bekezdése.

A javaslat rendelkezik továbbá arról a szabályról is, hogy az Országgyűlés a felhatalmazást bármikor visszavonhatja.

Ki kell emelni, hogy az Országgyűlésnek a soron következő határozatképes ülésein a fenti konstrukció alapján a felhatalmazás fenntartásáról nem szükséges dönteni, az ex lege a javaslat 2. § (1) bekezdésében meghatározott időpontig fennmarad, döntés ezt megelőzően csupán a felhatalmazás visszavonásának igénye esetén szükséges.

3.§

A Kormány a 425/2022. (X. 28.) Korm. rendelettel egyes korábbi veszélyhelyzetek ideje alatt kiadott kormányrendeleteket 2022. november 1-jei hatálybalépéssel, az ott meghatározott eltérésekkel a 2022. október 31. napján hatályos szöveggel hatályba helyezte, a javaslat szerint ezt az Országgyűlés külön jóváhagyja.

A Kormány ezen intézkedése a veszélyhelyzetben, tehát különleges jogrendi időszakában hozott jogi aktus, amelynek célja, hogy az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát biztosító jogbiztonság követelményének megfelelő módon biztosítsa, hogy a jogalanyok a számukra az elmúlt hónapokban megszokott intézkedéseket, jogszabályokat alkalmazzák a jövőben is.

Az újbóli hatályba léptetés mint jogintézmény alkalmazására korábban is már sor került. Jelen helyzetben is ez a veszélyhelyzethez köthető rendkívüli, de a jogbiztonság követelményéből kényszerűen fakadó jogtechnikai intézkedés, amelynek különlegességét a helyzet rendkívülisége, az egyértelműség és kiszámíthatóság igénye határozza meg az Alaptörvény B) cikkére visszavezetve.

A Kormány ezen intézkedése figyelemmel van az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény B) cikkével összefüggő gyakorlatára, amely szerint a jogbiztonság követelménye megkívánja, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előreláthatóak legyenek. A jogbiztonság nemcsak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is többek között annak érdekében, hogy a jogalanyok magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani. Mindez különleges jogrend idején, így jelen helyzetben az egyes törvényektől eltérést megfogalmazó veszélyhelyzeti kormányrendeletek vonatkozásában fokozottan igaz.

A Kormány célja a válság magyarországi következményeivel szembeni hatékony védekezés és a gazdaság újraindítása, ezért a következetes jogalkalmazás érdekében léptette hatályba a korábban kiadott kormányrendeleteket a meglévő kötelezettségek változatlan fenntartása mellett. Ez természetszerűleg azt is jelenti, hogy a 425/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti kormányrendeletek hatályvesztéséhez köthető joghatások nem álltak be, és e kormányrendeletek folytonosan alkalmazandóak tovább, amelyet a javaslat is világosan deklarál. A Kormány jelen körülmények között fontosnak tartja az egyértelmű és az elmúlt hónapokban alkalmazott jogalkalmazási környezet fenntartását.

4. §

A javaslat nem érinti a Kormány azon jogát, hogy a veszélyhelyzetet – amennyiben elrendelésének feltételei már nem állnak fenn – megszüntetheti.

Hatályba léptető rendelkezés.

6. §

A javaslat a felhatalmazás időtartamát tartalmazó rendelkezés hatályvesztését a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 82/A. §-ának megfelelően állapítja meg. Mindezek mellett a javaslat a törvény egészének hatályvesztéséről is rendelkezik.

7. §

A javaslat ezen rendelkezése azt a célt szolgálja, hogy a normaszövegből is egyértelműen kitűnjön, hogy mely rendelkezések elfogadása tekintetében kell az Alaptörvény 51. cikk (4) bekezdése alapján a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának támogatása.

Végső előterjesztői indokolás

a Magyarország minisztériumainak felsorolásáról szóló 2022. évi II. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2022. évi XLIII. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A háború és a szankciós energiaárak miatt Magyarországon és Európában is a legfontosabb az energiabiztonság és az energiaárak kérdése. A brüsszeli szankciók miatt az energiaárak folyamatosan ingadoznak, éppen ezért egységes energiairányításra van szükség, ebből a célból jön létre az Energiaügyi Minisztérium.

Az orosz–ukrán háború okán bevezetett szankciós politika jelentős hátrányok veszélyével fenyeget mind az energiaügyek, mind a gazdaság területén. A veszélyek ellensúlyozása érdekében indokolt, hogy mindkét területért önálló minisztérium feleljen a kormányzati feladat-megosztási struktúrában. Az új struktúrában a közlekedéssel összefüggő feladatokat az építésügyi tárca veszi át, erre tekintettel létrejön az Építési és Közlekedési Minisztérium is.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1-2.§

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény módosítása és az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítésmegosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény módosítása azért szükséges, hogy az új struktúrában az iparügyekért felelős miniszter helyett az energiapolitikáért felelős miniszter járjon el.

2022. december 1. napjától az Energiaügyi Minisztérium a Technológiai és Ipari Minisztérium átnevezésével működik tovább. Az Építési és Beruházási Minisztérium új névvel folytatja működését, mely igazodik a kormányzati szerkezet változásához.

4. §

2023. január 1. napjától Magyarország minisztériumainak felsorolása kiegészül a Gazdaságfejlesztési Minisztériummal, amely a Miniszterelnöki Kabinetirodából történő kiválással jön létre.

5. §

Hatályba léptető rendelkezések.		

Végső előterjesztői indokolás

az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóságról és a kondicionalitási eljárás eredményes lezárása érdekében az Európai Bizottság kérésére elfogadott egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XLIV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az európai uniós költségvetési források felhasználásának még hatékonyabb ellenőrzését ellátó intézményrendszer létrehozása, valamint az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti eljárás keretében javasolt intézkedéseknek való megfelelés céljából, a Javaslat alapján jelenleg az államháztartásért felelős miniszter irányítása alá tartozó központi hivatalként működő az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (a továbbiakban: EUTAF) a továbbiakban autonóm államigazgatási szerv lesz. Így a Javaslat alapján az EUTAF – ideértve a főigazgatót, a főigazgató-helyettest és a teljes állományát – feladatainak ellátásában funkcionálisan és szakmailag teljesen független, feladatkörében más személy vagy szerv által nem utasítható, feladatköre ellátásához más személytől vagy szervtől iránymutatást nem kérhet, feladatát más szervektől elkülönülten és bármilyen befolyásolástól mentesen látja el.

Magyarországgal szemben az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló, 2020. december 16-i (EU, Euratom) 2020/2092 európai parlamenti és tanácsi rendelet (kondicionalitási rendelet) alapján eljárás indult. Ezen eljárás keretében a Kormány – korrekciós intézkedésként – vállalta, hogy létrehozásra kerül a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság (a továbbiakban: Igazgatóság). Ezen vállalásnak eleget téve az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi XXVIII. törvény – a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény módosításával – megállapította az Igazgatóság szervezetére, működésére és a vezetőjének jogviszonyára vonatkozó alapvető szabályokat. Az Európai Bizottság által jelzett észrevételek alapján a javaslat az Igazgatóságra vonatkozó szabályozás kiegészítésére irányul.

A javaslat továbbá az Európai Bizottság által jelzett észrevételek alapján módosítja az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvényt, ennek keretében az Integritás Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) feladatkörével és működésével összefüggő szabályokat pontosítja, illetve egészíti ki.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1.§

A javaslat az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (a továbbiakban: Főigazgatóság) számára autonóm jogállást biztosít. A Főigazgatóság feladatainak ellátásában független, csak jogszabályoknak van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, feladatköre ellátásához más személytől vagy szervtől iránymutatást nem kérhet, feladatát más szervektől elkülönülten és bármilyen befolyásolástól mentesen látja el.

2. §

A Főigazgatóság autonóm szervi jogállásából eredően a Főigazgatóság fejezetet irányító szervi jogállással bíró központi költségvetési szerv.

A javaslat a Főigazgatóság költségvetésével kapcsolatos eljárási szabályokat állapítja meg.

3.§

A Főigazgatóság feladatkörébe az európai uniós támogatások tekintetében az ellenőrzési hatósági, audithatósági és auditszervi feladatok, továbbá egyéb nemzetközi támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzések tartoznak.

A Főigazgatóság ellátja az Integritás Hatóság Igazgatósága Tagjainak Kiválasztásáért Felelős Alkalmassági Bizottság működésével kapcsolatos feladatokat.

A javaslat meghatározza a Főigazgatóság évenkénti beszámolási kötelezettségét az Országgyűlés irányába.

4. §

A javaslat rögzíti a Főigazgatóság más – állami és nem állami – szervekkel való együttműködésének lehetőségét, kereteit.

5.§

A javaslat előírja, hogy a Főigazgatóság vezetőjének és köztisztviselőinek jogviszonyára a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

6-10.§

A javaslat felsorolja mindazon alapokat, támogatásokat, európai uniós vagy más nemzetközi forrásokat, amelyekkel kapcsolatban a Főigazgatóság ellát ellenőrzési hatósági, audithatósági, audit szervi, audit munkacsoport-tagi feladatokat.

11. §

A javaslat rögzíti a Főigazgatóság feladatait az Európai Bizottság által fejlesztett ARACHNÉ kockázatértékelő rendszerrel kapcsolatban. A Főigazgatóság köteles maga is alkalmazni a rendszert, illetve ellenőrizni annak intézményrendszer által történő használatát.

12.§

A javaslat rögzíti a Főigazgatóság funkcionális függetlenségének alapvető elemeinek törvény általi biztosítását, valamint az alapvető ellenőrzési jogköreit.

13.§

A javaslat rögzíti a Főigazgatóság ellenőreinek jogosultságait az ellenőrzés teljes körű végrehajthatóságának érdekében, és a felhasználható bizonyítéki eszközöket.

A javaslat rögzíti a helyszíni ellenőrzés alapvető folyamatát, részleteit, tekintettel az ellenőrzött szervezet jogaira is.

15.§

A javaslat rögzíti az ellenőrzés megszakításának, illetve felfüggesztésének eseteit, szabályait.

16. §

A javaslat rögzíti az ellenőrzési jelentés elkészítésének folyamatát, annak részletszabályait. Az ellenőrzés alapján jelentéstervezet készül, mely egyeztetésre kerül az ellenőrzöttel. Az észrevételek alapján a tervezet módosulhat, azok elbírálása – szükség esetén egyeztető megbeszélés – után a jelentés lezárásra kerül.

17-18.§

A javaslat rögzíti az ellenőrzések alapján szükség esetén elkészítendő intézkedési tervekkel kapcsolatos szabályokat, az ellenőrzött szervezetek vonatkozó feladatait, beszámolási kötelezettségeit.

19-20.§

A Főigazgatóság szervezetét a szervezeti és működési szabályzata határozza meg, amit a főigazgató ad ki.

21.§

A javaslat rögzíti a Főigazgatóságot vezető főigazgató kinevezésére vonatkozó szabályokat.

22.8

A javaslat megállapítja a főigazgatói megbízatás megszűnésének eseteit és szabályait.

23. §

A javaslat a főigazgatói megbízatás megszűnése esetén járó juttatásokról rendelkezik.

24. §

A javaslat megállapítja a főigazgató feladatkörét.

25. §

A javaslat meghatározza a főigazgatónak járó szabadság mértékét.

A főigazgató közszolgálati jogviszonyával összefüggő, e törvényjavaslatban nem nevesített munkáltatói intézkedéseket a Főigazgatóság szervezeti és működési szabályzatában kijelölt főigazgató-helyettes teszi meg.

26-27.§

A főigazgató-helyettes megbízatásának keletkezésével és megszűnésével kapcsolatos szabályokat állapítja meg, továbbá rögzíti a főigazgató-helyettesnek járó éves szabadság mértékét.

28. §

A javaslat meghatározza a főigazgató és a főigazgató-helyettessel szemben fennálló összeférhetetlenségi okokat, az összeférhetetlenségi nyilatkozattal kapcsolatos szabályokat, és az összeférhetetlenség fennállása esetén alkalmazandó eljárási szabályokat.

A javaslat a főigazgató és a főigazgató-helyettes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségével kapcsolatos szabályokat rendezi. Az itt nem szabályozott kérdésekben a főigazgató és a főigazgató-helyettes vagyonnyilatkozatára az országgyűlési képviselők vagyonnyilatkozatára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

30. §

A főigazgatót és a főigazgató-helyettest megillető díjazásának mértékét a Központi Statisztikai Hivatal által hivatalosan közzétett, a tárgyévet megelőző évre vonatkozó nemzetgazdasági havi átlagos bruttó kereset szorzatában állapítja meg a javaslat. Továbbá rögzíti, hogy a főigazgató a minisztert megillető, a főigazgató-helyettes pedig az államtitkárt megillető juttatásokra jogosult.

31-32.§

A Főigazgatóság állományába tartozó köztisztviselők foglalkoztatási jogviszonyára a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvényt kell alkalmazni azokkal az eltérésekkel, amelyeket jelen törvényjavaslat megállapít.

A Főigazgatóság és a Főigazgatóság köztisztviselői közszolgálati munkaszerződésben állapodnak meg a köztisztviselő illetményéről, a juttatásokról, a pótszabadság mértékéről, a napi munkaidőről és az általános munkarendről.

A javaslat rögzíti a Főigazgatóság köztisztviselőire vonatkozó titoktartási szabályokat.

33.§

Felhatalmazást kap a Kormány arra, hogy rendeletben állapítsa meg a Főigazgatóság e törvény szerinti feladataira vonatkozó részletszabályokat.

34. §

Hatályba léptető rendelkezést állapít meg.

35–36. §

A Főigazgatóság központi hivatali jogállása 2023. január 1. napjától autonóm államigazgatási szervi jogállásra változik.

A Főigazgatóságnál foglalkoztatott kormánytisztviselők kormányzati szolgálati jogviszonya – a közszolgálati munkaszerződésben foglaltak szerint – 2023. február 1. napján átalakul a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény szerinti közszolgálati jogviszonnyá. A törvényjavaslat megállapítja a jogviszony átalakulásának szabályait.

37.§

A javaslat a jelenlegi főigazgatói megbízatás megszűnésével és az új főigazgató kinevezésével kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket tartalmazza.

38. §

Jogharmonizációs záradék.

39. §, 50. §

A törvényjavaslat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény új, a közhatalom gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmény esetén folytatandó külön eljárását szabályozó CV/A. Fejezetét is módosítja.

A módosítások elsősorban az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalások eredményeképpen alapvetően öt témakört érintenek. A törvényjavaslat egyrészt megteremti annak a lehetőségét, hogy az Integritás Hatóság felülbírálati indítványt, illetve ismételt felülbírálati indítványt nyújthasson be. Az alkotmányos követelményekre tekintettel ezen szerv vádindítvány benyújtására nem jogosult továbbra sem, erre az esetre a törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy más indítványozó hiányában a megfelelő közzétételi folyamatot követően bármilyen természetes vagy jogi személy beléphessen az eljárásba.

A törvényjavaslat továbbá ismételt felülbírálatot iktat be az eljárásba. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a felülbírálat alapján megindított vagy folytatott nyomozást az eljáró hatóság ismételten megszünteti, akkor a korábbi felülbírálati indítványt benyújtó személyeknek ismételt felülbírálati indítványt kell benyújtaniuk a nyomozási bíróhoz a megszüntető határozat megtámadása érdekében. Ha a nyomozási bíró az ismételt felülbírálati indítvány alapján ismételten azt állapítja meg, hogy a nyomozást megszüntető határozat nem volt megalapozott, akkor nyílik meg a vádindítvány benyújtásának a lehetősége.

A törvényjavaslat továbbá teljesen kizárja, hogy az ezen külön eljárásban hozott bármilyen bírósági döntés ellen a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslattal lehessen élni.

A módosítások, a bűnügyi nyilvántartásról szóló törvény megfelelő módosításával kiegészítve rendezik azt a kérdést is, hogy a büntetőeljárás hatálya alatt állás tekintetében az új külön eljárásban vádlottá váló személyek a pótmagánvádas eljárással megegyező jogi helyzetbe kerüljenek, azaz a jogerős elítélésig ne kerüljenek be a bűnügyi nyilvántartásba, illetve az egyéb törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények szempontjából se minősüljenek büntetőeljárás hatálya alatt álló személynek.

Az átmeneti rendelkezés módosítását a törvényjavaslat elfogadását követően bekövetkezett új Alkotmánybírósági gyakorlat indokolja. Az ún. restitúciós ügyekben az Alkotmánybíróság által meghozott 23/2022. (X. 19.) AB határozat ugyanis rögzítette, hogy az érintett eljárási szabálynak az ügyfél terhére történt megváltoztatása folyamatban lévő ügyekben a visszaható hatályú jogalkotás tilalmába, s így az Alaptörvény B) cikkébe ütközik. Az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy "valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet az említett tilalomba ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit – erre irányuló kifejezett rendelkezés szerint – a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell". Ezen döntést alapul véve pedig gondoskodni szükséges arról, hogy a folyamatban lévő büntetőeljárásokban a terheltek helyzete ne váljon hátrányosabbá az érintett átmeneti rendelkezés miatt, azaz, a szabályozás ne legyen ad malam partem.

40. §, 45-47. §, 60-61. §

Az autonóm államigazgatási szervként működő Főigazgatóság létrehozásához kapcsolódó törvénymódosításokat állapítja meg a javaslat.

41.§

A Javaslat a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény és a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet) között teremti meg a szabályozási összhangot.

42. §

Az Országgyűlés az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosításáról 2022. évi XL. törvény (a továbbiakban: Módtv.) elfogadásával az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) kiegészítéséről döntött akként, hogy egy új, bárki számára hozzáférhető – a gépi olvashatóságot, a csoportos letöltést, az adatok csoportosítását, kereshetőségét, kivonatolását és összehasonlíthatóságát is lehetővé tevő – Központi Információs Közadat-nyilvántartás felületének (a továbbiakban: felület) jöjjön létre, amelyen a kötelezettek közzétennék meghatározott – közérdekű és közérdekből nyilvános – gazdálkodási adataikat.

A felületen az adatokat legalább tíz évig elérhetővé kell tenni, illetve azokat kéthavi rendszerességgel frissíteni is kell. A felület üzemeltetőjét, valamint a működtetésére, az azon való közzétételre vonatkozó szabályokat a Kormány rendeletben határozza meg. A Módtv. szerint a felületet legkésőbb 2022. december 31-ig kell létrehozni, az azon való közzétételt pedig – legkésőbb – 2023. február 28-ig meg kell kezdenie az arra kötelezetteknek a végrehajtási szabályoknak megfelelően.

A Javaslat a Módtv. által kialakított nyilvánosság további erősítésére szolgál azáltal, hogy a felületen való közzététel kötelezettsége a Javaslat szerint immáron – a nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével – a költségvetési szervek teljes körét lefedné. A Javaslat ezen túl a közzétételre kerülő adatköröket is pontosítja, illetve kibővíti azokat, elősegítve az információszabadság minél nagyobb fokú érvényesülését, összhangban az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével, illetve 39. cikkével.

Figyelemmel arra, hogy a Módtv. által az Infotv.-ben elvégzett módosítások a Javaslat benyújtásakor még nem léptek hatályba, a Javaslat a 24/B. alcím szövegének újbóli megállapításával éri el a fentiekben részletezett célokat, ekként az adatköröket érintő, a fentiekben részletezett módosítások kivételével a Javaslat által megállapítandó szöveg egyébként megegyezik a Módtv. által megállapított szöveggel.

43.§

A 42. §-sal összefüggésben szükséges a Módtv. 6. §-ával megállapítandó átmeneti rendelkezések kismértékű pontosítása is.

A közzététel tekintetében egyrészt a felületre a felület létrehozását követően folyamatosan, de legkésőbb 2023. február 28-ig kell az adatokat feltölteni, másrészt a Kbt. szerinti nemzeti értékhatárt meg nem haladó beszerzések esetén felmenő rendszerben szükséges az adatokat feltüntetni (az európai uniós forrás felhasználásának tényét a 2023. március 31-én vagy azt követően megvalósított beszerzésekre vonatkozóan).

Figyelemmel arra, hogy a Módtv. által az Infotv.-ben elvégzett módosítások a Javaslat benyújtásakor még nem léptek hatályba, a Javaslat az Infotv. 75/D. és 75/E. §-ai szövegeinek újbóli megállapításával éri el a fentiekben részletezett célokat, azok a fentiekben utalt – kismértékű – pontosítások kivételével egyébként megegyeznek a Módtv. által megállapított szöveggel.

44. §, 1. melléklet

Figyelemmel arra, hogy a Javaslat 42. §-a a felületen közzéteendő adatköröket akként egészítené ki, hogy azon az adatkezelők az Európai Unió kötelező jogi aktusa hatálya alá tartozó állami támogatásokra vonatkozó – bővített adattartalmú – adatok közzétételére is kötelesek volnának, a Javaslat az Infotv.-t új 2. melléklettel egészítené ki, amely – a normavilágosság követelményére, illetve a jogbiztonság követelményére tekintettel – zárt taxáció útján meghatározná azon jogi aktusokat, amely aktusok hatálya alá tartozó állami támogatások esetében az e bővített tartalmú adatok közzététele szükséges.

48-49.§

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény módosítása az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény azon javaslat szerinti módosításával függ össze, amely a Hatóság által vezetett, a közbeszerzési eljárásból kizárt gazdasági szereplők nyilvántartására vonatkozik.

51.§

A "megyei kormányhivatal" megjelölést Magyarország Alaptörvényének tizenegyedik módosításából következően 2023. január 1-jétől "vármegyei kormányhivatal" megjelölésre szükséges módosítani.

52-59.§

A Bizottság által jelzett észrevételek alapján a javaslat az Igazgatóságra vonatkozó szabályozás kiegészítésére irányul, amely magában foglalja

- az Igazgatóság feladatkörének részletesebb meghatározását,
- az igazgató befolyásolásának tilalmát,

- az Igazgatóság kormánytisztviselőinek és munkavállalóinak kiválasztására vonatkozó eljárás felügyeletére vonatkozó szabályok pontosítását,
- az igazgató, valamint az Igazgatóság szervezetében foglalkoztatott kormánytisztviselő és munkavállaló összeférhetetlenségi nyilatkozatával és érdekeltségi nyilatkozatával kapcsolatos szabályok kiegészítését,
- az Integritás Hatóság hatáskörének pontosítását az Igazgatóság működésével és az összeférhetetlenségi nyilatkozatok ellenőrzésével kapcsolatosan,
- az összeférhetetlenségi nyilatkozatban, illetve az érdekeltségi nyilatkozatban szándékosan valótlan tényt állító kormánytisztviselővel és munkavállalóval szemben alkalmazható jogkövetkezményekre vonatkozó szabályozást.

62-65.§

A pénzügyi és egyéb szolgáltatók azonosítási feladatához kapcsolódó adatszolgáltatási háttér megteremtéséről és működtetéséről szóló 2021. évi XLIII. törvény módosítása az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény azon javaslat szerinti módosításával függ össze, amely a Hatóság által vezetett, a közbeszerzési eljárásból kizárt gazdasági szereplők nyilvántartására vonatkozik.

66. §

A javaslat egyértelműsíti, hogy a Hatóság a feladatát minden más intézmény, szerv, politikai párt, társaság, egyesület, jogi vagy természetes személy általi befolyásolástól mentesen köteles ellátni.

67.§

A javaslat az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény, valamint a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény közötti koherencia egyértelműsítését célozza, továbbá pontosítja kapcsolattartásra vonatkozó szabályokat.

68. §

A javaslat célja, hogy a Hatóság a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság foglalkoztatottjai által megtett összeférhetetlenségi nyilatkozatokat is ellenőrizze, illetve megjeleníti a Hatóság jogosultságát a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság által kezelt iratokhoz való hozzáféréshez. A javaslat továbbá biztosítja, hogy a Hatóság az egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Vnytv.) 14. § (1) bekezdés b) pontja szerint bejelentésével kezdeményezhesse a Vnytv. szerinti ellenőrzési eljárást azzal a személlyel szemben, akinek vagyonnyilat-tételi kötelezettségét az európai uniós források tekintetében fennálló javaslattételi, döntési vagy ellenőrzési jogosultsága alapozza meg. A javaslat rögzíti, hogy a Vnytv. szerinti ellenőrzési eljárás eredményéről – ennek keretében különösen a vagyongyarapodási vizsgálat kezdeményezéséről – a Hatóságot tájékoztatni kell.

69-70.§

A javaslat pontosítja a Hatóság megállapodás-kötésére vonatkozó szabályokat, rögzítve, hogy a megállapodások kizárólag a személyes adatok és más adatok védelmére vonatkozó követelmények megtartásával köthetők meg.

71.§

Szövegpontosítási célú módosítás.

72. §

A javaslat előírja, hogy a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezet a tényállás tisztázásának folyamatát is magában foglaló haladéktalan tájékoztatást adjon a Hatóság részére eljárásának eredményéről.

73.§

A javaslat pontosítja, hogy a Hatóság a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 152. § (1) bekezdés o) pontja szerint akkor kezdeményezheti a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását, ha a közbeszerzésekről szóló

törvénybe, illetve a közbeszerzésekről szóló törvény felhatalmazása alapján alkotott rendeletbe ütköző magatartás vagy mulasztás jut a tudomására.

74. §

A javaslat rögzíti, hogy az európai uniós források felhasználásának ellenőrzése körében feladat- és hatáskörrel rendelkező szervezet köteles együttműködni a Hatósággal, ennek keretében köteles haladéktalanul tájékoztatni a Hatóságot az eljárása megkezdéséről, valamint az eljárásának eredményéről.

75.§

A javaslat megjeleníti, hogy a Hatóság az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 15. § (2) bekezdése szerinti eljárásra szólíthatja fel az érintett felügyeleti hatóságot.

76. §

A javaslat megjeleníti, hogy a Hatóság a közhatalom gyakorlásával vagy közvagyon kezelésével kapcsolatos kiemelt bűncselekmény esetén a büntetőeljárásról szóló törvény szerint felülbírálati indítványt és ismételt felülbírálati indítványt nyújthat be.

77-78.§

A javaslat célja, hogy a nyilvántartásban az a gazdasági szereplő is szerepeljen, akinek a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pontja szerinti tényleges tulajdonosa esetében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 62. § (1) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontja szerinti feltételek fennállnak.

A javaslat továbbá megállapítja az ehhez szükséges további részletszabályokat, ennek keretében különösen a Hatóság által működtetett nyilvántartás adatkezelésével kapcsolatos szabályokat.

79. §

A javaslat a Hatóság elnöke és elnökhelyettese felmentésének eljárásrendjét új eljárással váltja fel, amelynek keretében a Hatóság elnökének és elnökhelyettesének jogviszonyát – a korábban felmentésre okot adó esetekben – immár bíróság állapítja meg.

80. §

A javaslat előírja, hogy az Állami Számvevőszék elnöke és az Alkalmassági Bizottság felelős azért, hogy a Hatóság elnöke vagy elnökhelyettese jogviszonyának az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény 39. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megszűnése esetén a Hatóság új elnöke vagy elnökhelyettese kinevezésére vonatkozó eljárás a Hatóság elnöke vagy elnökhelyettese jogviszonyának megszűnéséig megvalósuljon.

81.§

A javaslat egyértelművé teszi, hogy a Hatóság köztisztviselői az egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény 3. § (1) bekezdése alapján vagyonnyilatkozat-tételre kötelezettek. A Hatóság elnökére és elnökhelyettesére továbbra is az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény speciális vagyonnyilatkozat-tételi előírási vonatkoznak.

82. §

A javaslat új rendelkezésként rögzíti, hogy a Munkacsoport a Hatóság nyilvános jelentéseit a feladatainak ellátása során figyelembe veheti, de a Hatóság nyilvános jelentéseihez nincs kötve és nem köteles azt figyelembe venni.

83.§

A javaslat megjeleníti, hogy az alkalmasság elbírálásán túl az Alkalmassági Bizottság véleményében a jelölési és kinevezési eljárás sérelme nélkül bármilyen módon hozzájárulhat a nem kormányzati szereplőket képviselő tagok jelöléséről való megalapozott döntés meghozatalához.

84. §

A szövegezést pontosító és technikai jellegű módosítások.

85. §

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény 62. § (2) bekezdésének módosítása nem lép hatályba, amelyet a javaslat pontosított szövegezéssel állapít meg újra.

86. §

A javaslat szerint az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvény nem nevesíti külön a Hatóság elnökének és elnökhelyettesének jogviszonya megszűnését a Hatóság jogutód nélküli megszűnése esetére. Szükséges továbbá a 39. § (8) bekezdésének hatályon kívül helyezése a felmentés eljárásrendjének megszüntetése, és annak új eljárási szabályokkal való felváltása miatt.

87. §

Jogtechnikai módosítás, figyelemmel arra, hogy a 42. és a 43. §-hoz fűzött indokolásokban foglaltak szerint – az Európai Bizottsággal való megegyezés érdekében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosításáról szóló 2022. évi XL. törvény (a továbbiakban: Módtv.) alapján – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben korábban elvégzett módosítások a Javaslat benyújtásakor még nem léptek hatályba, így a Javaslat a 24/B. alcím szövegének, illetve az ahhoz kapcsolódó átmeneti rendelkezések újbóli megállapításával éri el a korábban már kifejtett (pontosításra és az adatkörök kiegészítésére irányuló) célokat. Mindezekre figyelemmel rendelkezni szükséges arról, hogy a – kívánt pontosításokat még nem tartalmazó – Módtv. 4. §-a és 6. § (1) bekezdése nem lép hatályba.

Végső előterjesztői indokolás az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

JÖVEDELEMADÓK

Személyi jövedelemadó

A kisadózó vállalkozók adózására vonatkozó szabályrendszer újrakodifikálásával előtérbe került az Szja tv. szerinti átalányadózás lehetősége az egyéni vállalkozók esetében. A Javaslat egyszerűsítési céllal néhány ponton kezdeményezi a választásra és alkalmazásra vonatkozó feltételek módosítását.

Társasági adó

A Javaslat szerint adómentességben és bevallási egyszerűsítésben részesül a magánszemélyek közötti vagyonjuttatásra irányuló ügyletben a bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző vagyonkezelő alapítvány, ha csak befektetési bevételei vannak.

A kedvezményezett részesedéscsere kapcsán alkalmazott adóhalasztás a jövőben már az értékvesztés elszámolásakor – részlegesen – lejár, nem csak kivezetéskor.

A Javaslat szerint az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe, azzal, hogy az adózó – választása és adóbevallásában tett nyilatkozata alapján – az Európai Bizottság Válságközleménye alapján is igénybe veheti a kedvezményt annak alkalmazhatósága időszakában.

A Javaslat szerint valamennyi kedvezmény esetében, amelyek az általános de minimis rendelet alapján vehetőek igénybe, az adózó dönthet a Válságközlemény, mint állami támogatási jogalap alkalmazása mellett annak alkalmazhatósága időszakában.

Kisvállalati adó

A Javaslat a kisvállalati adóban jogharmonizációs célú rendelkezéseket, valamint egyéb, jogértelmezést segítő és technikai módosításokat tesz.

Energiaellátók jövedelemadója

A Javaslat szerint az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe, azzal, hogy az adózó – választása és adóbevallásában tett nyilatkozata alapján – az Európai Bizottság Válságközleménye alapján is igénybe veheti a kedvezményt annak alkalmazhatósága időszakában.

FORGALMI ADÓK

Általános forgalmi adó

A Javaslat 2023. január 1-jei hatállyal kibővíti az általános forgalmi adózás szempontjából jogutódlásnak minősülő esetek körét. Az új esetkör az agrárgazdaságok átadásáról szóló, 2023. január 1-jétől hatályba lépő új szabályok szerint megvalósuló gazdaságátadást foglalja magában.

A Javaslat törvényi szintre emeli a veszélyhelyzeti normában [az új építésű lakóingatlanokra vonatkozó kedvezményes általános forgalmi adó mérték alkalmazásáról szóló 267/2022. (VII. 29.) Korm. rendelet] foglalt előírást, amely 2 évvel meghosszabbítja az új lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó kedvezményes, 5%-os általános forgalmi adómérték időbeli hatályát, továbbá az elhúzódó építkezések kezelésére átmeneti szabályozást is tartalmaz.

A Javaslat a 2021. július 1-jén hatályba lépett e-kereskedelemi szabályok gyakorlati alkalmazása során felmerülő jogalkalmazási kérdéseket is rendezi a vonatkozó irányelvi előírásokkal összhangban, elsősorban az alanyi adómentes adóalany által végzett import távértékesítés, és Közösségen belüli távértékesítés tekintetében.

A 2006/112/EK tanácsi irányelv eredetileg 2022. július 1-ig tette lehetővé a tagállamok számára a fordított adózás alkalmazását egyes termékek és szolgáltatások esetében. A 2022/890/EK tanácsi irányelv ezt a lehetőséget 2026. december 31-ig hosszabbította meg. A Javaslat az említett határidőhöz kapcsolódóan rendezi a fordított adózás belföldi alkalmazhatóságának időbeli hatályát.

Figyelemmel arra, hogy az Áfa tv. több ponton tartalmaz egyes építésügyi szabályokra, jogintézményekre való hivatkozást, a Javaslat leköveti a használatbavételre vonatkozó építésügyi szabályokban bekövetkezett változásokat az egyértelmű jogalkalmazás érdekében. Szintén az építésügyi szabályozásban bekövetkezett változások indokolják az ingatlanok létesítésére, átalakítására vonatkozó fordított adózásra vonatkozó szabályokat érintő módosítást. A módosítás révén minden olyan, ingatlan létesítésére, átalakítására, rendeltetésének megváltoztatására stb. irányuló építési-szerelési, egyéb szerelési munka a fordított adózás hatálya alá esik, amelyek hatósági engedélyhez vagy bejelentéshez kötött.

A gazdaságfehérítés további lépéseként, az online pénztárgépek és a számlaadat-szolgáltatás pozitív tapasztalataira építve indokolt kiterjeszteni a nyugtaadatokra vonatkozó adatszolgáltatást. Az adatszolgáltatás előírásával párhuzamosan a technika fejlődését is figyelembe véve a jövőben megújulhatna a pénztárgéprendszer, amely a környezettudatosság jegyében az elektronikus nyugtaadás elterjedését is ösztönözhetné. Mindezen célok elérésének első lépéseként a Javaslat felhatalmazást ad miniszteri szintű jogalkotásra a nyugtákról történő általános adatszolgáltatás valamint a pénztárgéptől eltérő, gépi nyugta kibocsátására alkalmas eszközökkel, technikákkal kapcsolatos részletszabályok megállapítására.

Jövedéki adó

A jelölt gázolajhoz alkalmazott jelölőanyag uniós szinten elfogadott változásához kapcsolódó jogharmonizációs célú módosítás, amely az új, biztonságosabb jelölőanyagra történő fokozatos átállást biztosítja.

A tagállamközi adózott jövedéki termékszállítások elektronikus okmányolására 2023. február 13-án történő átállás kapcsán az uniós jogszabályi hivatkozások frissülnek a közelmúltban kihirdetett új bizottsági végrehajtási rendeletekhez igazodóan. Egy további módosítás a teljesen denaturált alkohol szállítására szállítási relációnként eltérő okmányt állapít meg, mert az új elektronikus okmányt csak tagállamközi termékszállításoknál lehet alkalmazni.

HELYI ADÓK

A helyi adókról szóló törvény módosítása jóval átláthatóbbá, könnyebben teljesíthetővé teszi az egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapításra vonatkozó szabályozást. Ezen túlmenően a Javaslat az IFRS-t alkalmazó vállalkozó adóalapjának megállapítására és a szokásos piaci ár adóalapban való érvényesítésére vonatkozó szabályokat korrigálja az igazságos és arányos közteherviselés elvének érvényre juttatása érdekében.

ILLETÉKEK

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) módosítása keretében megszűnik az eljárási illeték illetékbélyeggel való megfizetésének lehetősége, bővül a családi otthonteremtési kedvezménnyel (a továbbiakban: CSOK) történő lakásszerzés illetékmentessége, ugyanakkor szigorodik a kapcsolt vállalkozások közti visszterhes ingatlanszerzés illetékmentessége.

PÉNZÜGYI TRANZAKCIÓS ILLETÉK

A Javaslat pénzügyi tranzakciós illetékmentességet vezet be a diákhitelekre.

ADÓIGAZGATÁS

A Javaslat szerint az állami adó- és vámhatóság az egyéni vállalkozó adózók részére, amennyiben egyéni vállalkozói tevékenységük bejelentésének időpontjában egyéb adóköteles tevékenységükre tekintettel már rendelkeznek adószámmal, nem állapít meg új adószámot. Kivéve azt az esetet, ha korábbi, megszűnt egyéni vállalkozói tevékenységükre tekintettel vámazonosító számmal is rendelkeztek.

A Javaslat szerint nem kell soron kívüli áfabevallást benyújtani azokban az esetekben, amikor az adózó egyéni vállalkozóként folytatott tevékenysége nem szűnik meg, csak vállalkozói státuszáról mond le, és tevékenységét adószámos magánszemélyként folytatja tovább. Ezekben az esetekben ugyanis a gazdasági tevékenység és így az áfa alanyiság nem szűnt meg. E módosítás az adóhatóság és az adódók számára is adminisztrációs könnyebbséget jelent.

Csoportos adóalany létrehozása, illetve csoportos adóalanyhoz történő csatlakozás esetében az általános forgalmi adó soron kívüli bevallási kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidőt a csoportos adóalany létrejöttének, illetve a csoporthoz történő csatlakozás időpontjától kell számítani.

A Javaslat a döntés kézbesítésére vonatkozó szabályokat kiterjeszti az eljárás egyéb résztvevőire.

A Javaslat lehetőséget teremt arra, hogy az adatok zártan kezelését elutasító döntés ellen ne csak az adózó, hanem az eljárás egyéb résztvevője is élhessen fellebbezéssel.

ADÓVÉGREHAJTÁS

A jelenlegi szabályozás indokolatlanul korlátozza az ajánlattétel lehetőségét és sokszor vezet az elvégzendő feladat valós értékénél lényegesen magasabb összegű közreműködői díj kifizetéséhez. Többször előfordul ugyanis, hogy különböző okok miatt a véletlenszerűen kiválasztott vállalkozók közül egyik sem akarja, vagy tudja elvégezni az adott feladatot. Tekintettel azonban arra, hogy az ajánlattétel ismételt elmulasztása esetén a vállalkozó törölhető a közreműködő szervezetek névjegyzékéből, az ajánlattételre felhívott vállalkozók tesznek ugyan ajánlatot, de abban szándékosan olyan irreálisan magas összeget jelölnek meg, ami észszerű ajánlattétel

esetén bizonyosan nem lehet a legkedvezőbb ajánlat. Azonban, ha mindhárom felkért közreműködő szervezet így cselekszik, az adóhatóságnak akkor is meg kell bíznia az adós számára legkisebb költséget felszámító vállalkozást, ha az elvégzendő munka valós értékének többszörösére tett ajánlatot. A módosítással valamennyi, az adott tevékenység és földrajzi terület vonatkozásában a névjegyzékbe bejegyzett közreműködő szervezet ajánlattételi felhívást kap, és mindegyiküknek lehetősége lesz az adott cselekményre vonatkozóan ajánlatot tenni. Az adóhatóság így vélhetően több ajánlat közül, a szabad verseny fokozott érvényesülésével választhatja ki a legalacsonyabb költséggel járót, amely az adós érdekeinek védelmét is biztosítja.

SZÁMVITEL

Társaságiadó-információkat tartalmazó jelentés (CBCR)

2021. december 1-jén került kihirdetésre a 2013/34/EU irányelvnek a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2021/2101/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv. A számviteli irányelv értelmében egyes, 750 millió eurót meghaladó bevétellel rendelkező multinacionális vállalkozásoknak külön jelentésben nyilvánosságra kell hozniuk a társasági adóval kapcsolatos információkat. A Javaslat ezen közzétételi kötelezettség szabályait tartalmazza. Az új közzétételi kötelezettségekre vonatkozó rendelkezéseket 2023. június 22-éig kell átültetni, és a 2024. június 22-én vagy azt követően kezdődő üzleti évre vonatkozóan kell először alkalmazni.

Kiválás esetén alkalmazandó értékhatárok számítása

A számviteli törvény általános jelleggel rendelkezik arról, hogy egy új, jogelőd nélkül alapított vállalkozó esetén hogyan kell figyelembe venni a beszámoló típusát, valamint a könyvvizsgálati kötelezettséget meghatározó értékhatárokat. A rendelkezések azonban nem térnek ki arra, miként kell eljárni kiválás esetén a kiválással létrejött vállalkozó esetén. A Javaslat hiánypótló rendelkezésként meghatározza, hogy ilyenkor a jogelőd nélkül alapított vállalkozóra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

Egészségügyi, szociális, kulturális és oktatási intézményben lévő vagyoni részesedés kimutatása

Az elmúlt időszakban jelentősen megnőtt az intézményi formában működő különböző egészségügyi, szociális, kulturális és oktatási intézményekben lévő vagyon nagysága. A számviteli törvény jelenleg hatályos előírása azonban az intézményi formában működő szervezetekben lévő vagyoni részesedést nem tekinti tulajdoni részesedésnek. A tulajdonosok szempontjából ugyanakkor a valós vagyoni helyzet bemutatása azt indokolja, hogy ezen vagyoni részesedések is kimutatásra kerüljenek a mérlegében. A Javaslat ennek érdekében rendelkezik arról, hogy az egészségügyi, szociális, kulturális és oktatási intézményekben lévő vagyon is kimutatásra kerüljön tulajdoni részesedésként, azzal, hogy – az egyszerűsítés érdekében – lehetővé teszi a tulajdonolt intézmény legutolsó beszámolójának mérlegében szereplő saját tőke értékének megfelelő értékelését. A módosításhoz átmeneti rendelkezés is kapcsolódik.

Pénzügyi lízing miatti kötelezettség bemutatása a mérlegben

Az egyértelmű jogalkalmazás elősegítése érdekében indokolt előírni, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott pénzügyi lízing tartozás mérlegfordulónapot követő üzleti évben esedékes törlesztő részletét – a kötelezettségekre vonatkozó általános előírásoknak megfelelően – a rövid lejáratú kötelezettségek között kell a mérlegben kimutatni.

Az egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékletére vonatkozó előírás kiegészítése

Uniós számviteli irányelvi előírások alapján az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozóknak csak néhány információt kell megadniuk a kiegészítő mellékletben. Ugyanakkor vannak olyan választási lehetőségek, amelyek szorosan összefüggnek az adózással [pl.: a törvényi előírásoktól eltérő számviteli elszámolás választása a számviteli törvény 4. § (4) bekezdése alkalmazásával], és amelyek esetében azokról, az általános előírások szerint indokolt a kiegészítő mellékletben információt adni.

Pótbefizetésre vonatkozó előírások pontosítása

A hatályos törvényi előírások a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezésekben gazdasági társaságot nevesítenek, mint alkalmazót, miközben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a szövetkezetek esetében is lehetővé teszi a pótbefizetés intézményének alkalmazását. A Javaslat ennek megfelelően

a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazók körét kiterjeszti a vállalkozóra, amely magában foglalja a gazdasági társaság mellett többek között a szövetkezetet is.

A vagyonmérlegben szereplő eredménytartalékra vonatkozó előírás kiegészítése

A hatályos törvényi előírások rendelkeznek arról, hogy átalakulás esetén a vagyonmérlegben mely tételekkel változhat a jogelődnél kimutatott eredménytartalék összege a jogutódra vonatkozóan. E rendelkezéseket indokolt kiegészíteni az időközben végrehajtott eredménytartalékot érintő törvényi változásokkal (így eredménytartalékot érint az átalakulás miatti adóra képzendő tartalék összege, illetve a korábbi pótbefizetés elengedésének eredménytartalékban történő elszámolása).

Létszám fogalom egyértelműsítése

Az elmúlt időszakban a törvényi előírásokban egységesítésre került a beszámoló típusát, valamint a könyvvizsgálati kötelezettséget meghatározó értékhatároknál figyelembe veendő létszámfogalom. Ugyanakkor annak értelmezése a gyakorlatban további kérdéseket vetett fel, ezért indokolt egyértelművé tenni, hogy az egységesített "átlagos létszám" alatt az "átlagos statisztikai állományi létszám"-ot kell érteni.

Korengedményes nyugdíjra vonatkozó rendelkezés törlése

A korengedményes nyugdíj intézményét és fogalmát évekkel ezelőtt a korhatár előtti ellátás fogalma váltotta fel. A számviteli dokumentumokra vonatkozó elévülési idő elteltével indokolt az erre vonatkozó rendelkezés törlése a törvényi előírásokból.

Könyvvizsgálói jelentésre vonatkozó előírás pontosítása

A beszámoló könyvvizsgálatára vonatkozó uniós irányelvi rendelkezések szerint a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói jelentésben véleményt kell mondania arról, hogy a beszámoló megfelel-e a jogszabályi előírásoknak. Ezzel azonos módon szabályoz a hatályos Ptk. 3:129. § (1) bekezdése is. E könyvvizsgálói jelentésre vonatkozó elvárás a számviteli törvényben korábban a könyvvizsgálói záradékok szövegében jelent meg. Időközben a záradékok szövegei hatálytalanításra kerültek (a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal való összhang biztosítása érdekében), de azzal egyidejűleg nem került pontosításra a könyvvizsgálói jelentés tartalmára vonatkozó előírás. A számviteli törvény jelenleg e tekintetben korlátozottan rendelkezik a jogszabályi megfelelés kérdésében, és a számviteli törvényen kívül csak azon jogszabályi előírásoknak való megfelelésről szól, amelyek a könyvvizsgáló számára írnak elő feladatokat. Mindez az elmúlt időszakban, mind az új uniós kötelezettségek (pl. ESEF rendelet) teljesítése, mind a hazai gyakorlat tekintetében problémát okozott, ezért indokolt a beszámoló jogszabályi megfelelősége kapcsán a könyvvizsgálói véleménynyilvánítás hatókörének uniós irányelvi rendelkezésben foglaltak szerinti kiterjesztett megfogalmazása.

Technikai pontosítások

- fejlesztési támogatás időbeli elhatárolására vonatkozó előírás pontosítása
- belső hivatkozások pontosítása.

KÖNYVVIZSGÁLAT

További követelmények felvétele a könyvvizsgálói tevékenység végzésének engedélyezéséhez

A könyvvizsgálói közfelügyeleti hatósághoz benyújtott, a Kkt. 35. § szerinti engedély iránti kérelmeknél számos esetben került sor hiánypótlásra, mivel sok esetben fennállt a Ptk. 3:115. §-a szerinti összeférhetetlenség, illetve a kérelmező tevékenységi körében nem szerepelt a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység. Ezen feltételek teljesítése nélkül a Kkt. 35. § szerinti engedély nem adható meg. Az eljárás egyszerűsítése érdekében ezért indokolt a hivatkozott követelmények Kkt.-ban történő egyértelmű szerepeltetése.

Eljárás felfüggesztésének bevezetése

Amennyiben egy kérelem a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóságnak az adott üggyel szorosan összefüggő más (a tevékenységet végző természetes személyre vonatkozó) hatósági döntése nélkül megalapozottan nem bírálható el, úgy az eljárás felfüggesztésének lehetősége nélkül a kérelem elutasítása, majd annak újbóli benyújtása indokolatlan adminisztrációs teherrel és további eljárási költségekkel jár a kérelmező terhére. Ennek elkerülése érdekében indokolt a Kkt. 35. § és 35/A. § (1) bekezdés szerinti engedély iránti kérelem, a 49. § szerinti minősítés iránti kérelem, valamint

az 50. § (2c) bekezdés szerinti banki igazolás iránti kérelem esetében is az eljárás felfüggesztésének lehetőségét megteremteni.

Minőségellenőrzési eljárásban hozott határozatról kivonat készítése harmadik fél kérelmére

A Kkt. 173/C. §-át indokolt egy új (17) bekezdéssel kiegészíteni, amely lehetővé teszi, hogy a könyvvizsgálattal érintett gazdálkodó kérelmére a minőségellenőrzési eljárásban hozott határozatról a közfelügyeleti hatóság kivonatot készítésen. Kivonat készítésére kerülhet sor a Kkt. 173/C. § (7) bekezdés d) pontja szerinti intézkedés esetén, amikor a gazdálkodó kérelmére a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság kivonatot készít a minőségellenőrzéssel összefüggésben hozott határozatról annak érdekében, hogy a gazdálkodó megfeleljen a számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő letétbe helyezéséről és közzétételéről szóló 11/2009. (IV. 28.) IRM–MeHVM–PM együttes rendelet 3. § (8) bekezdésben foglaltaknak.

A szankcionálás szempontrendszerének pontosítása

A Kkt. a minőségellenőrzésekhez kapcsolódó szankcionálási szempontrendszer elemeit jelenleg mintegy teljes körű felsorolásként tartalmazza, miközben a felsoroltakon túlmenően, egyéb szempontok is felmerülhetnek a kiszabható szankciók megállapításakor. Ennek érvényesítése érdekében, illetve annak érdekében, hogy a Kkt. előírásai maradéktalanul megfeleljenek a könyvvizsgálói irányelv rendelkezéseinek, javasolt az érintett rendelkezés pontosítása. A módosítást indokolja továbbá az egységes bírói ítélkezési gyakorlat elősegítése is.

Igazgatási szolgáltatási díjak emelése

A megnövekedett költségekre és az időközben bekövetkezett inflációs hatásra tekintettel indokolt a Kamara részére fizetendő – 14 évvel ezelőtt megállapított – 25 ezer, illetve 50 ezer forintos igazgatási szolgáltatási díj mértékének növelése (35 ezer, illetve 70 ezer forint), megfelelő valorizációja.

VÁMIGAZGATÁS

A versenyképesség megőrzése és a bírságolási anomáliák elkerülése érdekében vámhiányt nem eredményező jogsértések esetében a jogsértés gyakoriságát 1 éves időtartamon belül kell figyelembe venni az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény 84. § (11) bekezdésének és a 85. § (1) bekezdés c) pontjának módosítása értelmében.

Az állandó meghatalmazásokkal kapcsolatban az adóigazgatási eljárásokban már jól működő módszer alkalmazásának lehetőségét teremti meg a gördülékeny ügymenet érdekében azzal, hogy az állandó meghatalmazás bejelentésére szolgáló űrlapok változása miatt a korábbi bejelentésen nyugvó képviseleti jogosultságoknak az időközben módosult vagy kiegészült ügycsoportokhoz való viszonyát megfeleltetés útján biztosítja anélkül, hogy az ügyfelek hátrányt szenvednének.

A hirdetményi kézbesítési módok közül a hirdetőtáblán történő elhelyezés megszűnik, mivel az elavult, jelentős humánkapacitást köt le, valamint ellentétes az elektronikus ügyintézés és a papírmentes közigazgatás térnyerését célzó jogalkotói szándékkal.

A NAV SZERVEZETE

A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény néhány rendelkezése módosul, ami által lehetővé válik többek között több bűnügyi főigazgató-helyettes kinevezése, illetve, hogy bármely pénzügyőr (ne csak nyomozó) végrehajthassa az elővezetést.

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A nemzetközi megállapodást kihirdető törvények módosításának célja, hogy a hatékony információcsere kapcsolatot kiterjesztése további államokra és joghatóságokra. Erre úgy kerül sor, hogy a pénzügyi számlákkal kapcsolatos információk automatikus cseréjéről szóló, illetékes hatóságok közötti többoldalú Megállapodás kihirdetéséről szóló 2015. évi CXC. törvény, valamint az országonkénti jelentések cseréjéről szóló illetékes hatóságok közötti multilaterális Megállapodás kihirdetéséről szóló 2017. évi XCI. törvény mellékletébe az érintett országok is bekerülnek annak érdekében, hogy Magyarország a jövőben adóügyi információt tudjon cserélni ezen országokkal és joghatóságokkal.

A kettős adóztatás elkerülésére irányuló egyezmények módosításait kihirdető jogszabályok kiegészítése technikai okok miatt szükséges.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján kerül közzétételre.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1.§

A 25 év alatti fiatalok kedvezményének minél szélesebb körben való érvényesítése érdekében az adóhatóság ismerve a kedvezményre jogosult adózói kört, függetlenül attól, hogy a kedvezményre jogosult az adóalap kedvezményt az adóév folyamán igénybe vette-e, a bevallási tervezetben feltünteti a kedvezmény érvényesítéséhez kapcsolódóan rendelkezésére álló adatokat, amelyeket a kedvezményre jogosult javíthat, és kiegészíthet. Ha a 25 év alatti fiatal az adó- és vámhatóság által feltüntetett kedvezmény adatait nem javítja a személyi jövedelemadó bevallás benyújtásának határidejéig, akkor a részére járó kedvezmény az adóbevallási tervezetben feltüntetett összeg.

2. §

A rendelkezés előírja, hogy amennyiben az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó családi járulékkedvezményt kíván érvényesíteni, az átalányban megállapított jövedelme adóelőlegét negyedévente be kell vallania.

3. §

Az (1) bekezdéshez: A rendelkezés úgy módosítja az átalányadózás választására jogosító feltételeket, hogy megszünteti a választást megelőző adóévben elért bevételre vonatkozó bevételi értékhatár figyelembevételének kötelezettségét mind a kiskereskedelmi tevékenységet végzők, mind pedig az egyéb vállalkozói tevékenységet végzők esetében. Így 2023-tól az átalányadózás a tárgyévet megelőző adóévben szerzett bevétel mértékétől függetlenül választható. A tárgyévre vonatkozó bevételi értékhatárok továbbra is megmaradnak, vagyis az egyéni vállalkozó akkor alkalmazhatja az átalányadózást, ha a tárgyévben a bevétele nem haladja meg az éves minimálbér tízszeresét, míg az adóév egészében kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó esetében az éves minimálbér ötvenszeresét.

A (2) bekezdéshez: Négy évről 12 hónapra csökken az az időszak, amelynek az átalányadózás megszűnése évét követően el kell telnie ahhoz, hogy az átalányadózás újra választható legyen. Így amennyiben az egyéni vállalkozó az átalányadózást megszűnteti vagy az arra való jogosultsága megszűnik (például a bevételi értékhatár túllépése miatt), akkor a megszűnés (megszüntetés) évére és az azt követő 12 hónapra az átalányadózást ismételten nem választhatja.

A rendelkezés kiterjeszti továbbá az átalányadózás bevételi értékhatárának arányosítási szabályát azokra az egyéni vállalkozókra is, akik az átalányadózás választását közvetlenül megelőzően kisadózónak minősültek.

4. §

A rendelkezés jogtechnikai pontosítást tartalmaz azzal összefüggésben, hogy hatályon kívül helyezésre kerül a rendelkezésben szereplő belső hivatkozás.

5.§

A rendelkezés a jogalkalmazás elősegítése érdekében rögzíti, hogy a házassági vagyonközösség fennállása alatt megvásárolt ingatlan megszerzésének időpontja mindkét házasfél esetében ugyanaz akkor is, ha a tulajdonjog a szerzéskor csak az egyik fél nevére került bejegyzésre és a másik fél tulajdonjoga csak később – akár évek elteltével – kerül feltüntetésre a tulajdoni lapon.

A KMRP-szervezetekre vonatkozó szabályozás lehetővé teszi, hogy a KMRP-résztvevők tagi részesedéseiket egy e célra létrehozott vagyonkezelő alapítvány bizalmi vagyonkezelésébe adják. Ilyen esetben a résztvevők nem a KMRP-szervezettől, hanem a vagyonkezelő alapítványtól kapják meg a KMRP keretében részükre járó részvényeket. A módosítás meghatározza, hogyan kell megállapítani a KMRP szervezettől vagyonkezelő alapítvány közvetítésével megszerzett értékpapírok megszerzésére fordított értéket.

7. §

A bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző vagyonkezelő alapítvány törvény kötelező rendelkezése alapján az általa kezelt vagyon kedvezményezettje, ezért az általa kezelt vagyonnal összefüggésben tartós befektetési szerződést nem köthet. Ez a megkülönböztetés indokolatlan, mert végső esetben mindkét esetben természetes személy(ek) által rendelt kezelt vagyonból természetes személy(ek) jutnak jövedelemhez. A rendelkezés ezért kiegészíti a tartós befektetési szerződés kötésére jogosultak körét a magánszemély mint kedvezményezett javára történő vagyoni juttatás céljából magánszemély által alapított vagyonkezelői alapítvánnyal.

8. §

A KMRP-szervezetekre vonatkozó szabályozás lehetővé teszi, hogy a KMRP-résztvevők tagi részesedéseiket egy e célra létrehozott vagyonkezelő alapítvány bizalmi vagyonkezelésébe adják. Ilyen esetben a résztvevők nem a KMRP-szervezettől, hanem a vagyonkezelő alapítványtól kapják meg a KMRP keretében részükre járó részvényeket. A módosítás a kétféle (vagyonkezelő alapítvány nélkül és vagyonkezelő alapítvány mellett működő) KMRP azonos adózási kezelését biztosítja.

9. §

Az Szja tv. 1. számú mellékletét módosító melléklet beiktatása.

10. §

Az a) ponthoz: A csoportos személyszállítás fogalmának kiegészítése azzal, hogy a kifizető által bérelt vagy lízingelt járművel történő szállítás is ilyennek minősül.

A b) ponthoz: Jogtechnikai pontosítás, a belső hivatkozás pontosítása az átalányadózás választásával kapcsolatos szabályok módosításával összhangban.

A c)–f) ponthoz: Már nem használatos távközlési eszközök (telex, rádiótelefon) megnevezésének felváltása korszerű eszközök megnevezésével (mobiltelefon, internet).

11.§

Felesleges rendelkezés hatályon kívül helyezése.

12.§

A javaslat bevezeti a saját jogú nyugdíjas fogalmát. A fogalom bevezetése tartalmi változást nem jelent, saját jogú nyugdíjas továbbra is a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló törvény szerint saját jogú nyugdíjasnak minősülő természetes személy.

13.§

A bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző vagyonkezelő alapítvány is alkalmazhatja a bevallást helyettesítő nyomtatványon történő nyilatkozattételt a feltételek teljesítése esetén, abban az esetben, ha mind az alapítói, mind a kedvezményezettjei kizárólag természetes személyek.

14. §

A módosítás pontosítja a csoporttagság megszűnésének eseteit és azok napját.

15.§

Az (1) bekezdéshez: A Javaslat szerint adóalap-csökkentő tétel alkalmazható azon tartós befektetésből származó jövedelemre, amelyet az olyan kezelt vagyon, alapítvány vagy vagyonkezelő alapítvány ér el, amelynek mind a vagyonrendelője, illetve alapítója, mind kedvezményezettjei kizárólag természetes személyek.

A (2) bekezdéshez: A Javaslat szerint az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe a Csoportmentességi Rendelet változására tekintettel. Ugyanakkor a kedvezményt az adózó választása és nyilatkozata alapján a Válságközlemény (az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából című, 2022/C 131 l/01 számú európai bizottsági közlemény) szabályai alapján is igénybe veheti egy átmeneti időszakban.

16. §

A bizalmi vagyonkezelési tevékenységet végző vagyonkezelő alapítvány is jogosult a Tao. törvény által biztosított adómentességre abban az esetben, ha mind az alapítói, mind a kedvezményezettjei kizárólag természetes személyek.

17.§

A csoporttagság megszűnése miatti társasági adóelőleg bevallás határideje a jövőben nem az előző év végét követő 30 nap, hanem a megszűnésre okot adó körülmény bekövetkeztét (amely évközi is lehet) követő 30 nap.

18.§

A (107) bekezdéshez: A kezelt vagyonra, a vagyonkezelő alapítványra vonatkozó módosítások adózói választás alapján a 2022. adóévre is alkalmazhatóak.

A (108) bekezdéshez: Az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye esetében a de minimis jogalapot a 2022. január 31-ét követően benyújtott adóbevallás vonatkozásában kell alkalmazni. Amennyiben az adózó 2022. január 31-ét követően benyújtott adóbevallásában az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezményét érvényesítette, a jogalap módosítása érdekében önellenőrzést kell benyújtania.

A (109) bekezdéshez: A Javaslat szerint az általános de minimis rendelet alapján igénybe vehető kedvezményeket az adózó választása és adóbevallásában tett nyilatkozata szerint a Válságközlemény 2.1. szakaszának szabályai alapján is igénybe veheti addig, amíg a Válságközlemény erre lehetőséget biztosít.

Válságközlemény alatt az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából című, 2022/C 131 I/01 számú európai bizottsági közleményt kell érteni, figyelemmel a támogatási programot jóváhagyó SA.103089 számú és az azt módosító európai bizottsági határozatokra.

A (110) bekezdéshez: Az általános de minimis rendelet és a Válságközlemény szerinti jogcímek közötti választási lehetőség a Javaslat szerint első alkalommal a rendelkezés hatályba lépését követően, a 2022-ben kezdődő adóévre vonatkozóan benyújtott bevallásban érvényesíthető. Ez a kezdő időpont vonatkozik minden olyan kedvezményre, amelyet az általános de minimis rendelet alapján igénybe lehet venni, az elektromos töltőállomás kedvezménye kivételével.

A (111)–(112) bekezdéshez: Az elektromos töltőállomásra vonatkozó adóalap-kedvezmény esetében – a jogalap módosítása érdekében – az adózónak kötelező önellenőrzést benyújtania, amennyiben a kedvezményt a 2022. január 31-et követően benyújtott adóbevallásában érvényesítette. Az önellenőrzés keretében az adózó dönthet arról is, hogy az elektromos töltőállomás kedvezményét az általános de minimis támogatás helyett a Válságközlemény alapján veszi igénybe.

A (113) bekezdéshez: A Válságközlemény szerinti jogalap választására – ide értve az elektromos töltőállomás kedvezménye esetén az önellenőrzés keretében történő választást is – a Válságközlemény alkalmazhatóságának határidejéig van lehetőség.

A (114) bekezdéshez: Új átmeneti rendelkezés rögzíti a kamatlevonást korlátozó szabályok és a veszteségelhatárolási szabályok koherens alkalmazását arra a veszteségre, amely 2015 előtt keletkezett és még nem került felhasználásra. Az új átmeneti rendelkezés adózói választás alapján 2022-től alkalmazható.

19.§

Jogharmonizációs célú rendelkezés.

20. §

A Javaslat új mellékletet iktat be a Tao. törvénybe, amely a Válságközlemény szabályait tartalmazza.

21.§

A 6. § (9) bekezdés a) pontjához és 8. § (1) bekezdés t) pontjához: A Javaslat alapján változik, hogy a kedvezményezett részesedéscsere alapján megszerzett részesedésre elszámolt értékvesztés miatt mikor kell az adóalap-növelő tételt figyelembe venni. A módosítás alapján értékvesztés esetén nem a kivezetés évében, hanem már az értékvesztés elszámolása évében meg kell növelni az adóalapot. Ennek megfelelően módosul a jövedelem-(nyereség-)minimum meghatározása is.

A 7. § (1) bekezdés l) pontjához: A 7. § (32) bekezdése hatályon kívül helyezésének átvezetése az l) pontban foglalt rendelkezésen.

A 22/B. § (2b) bekezdéséhez: A Javaslat bevezeti a 37/2011. (III. 22.) Korm. rendelet rövidítését, tekintettel a jogszabály többszöri előfordulására a Javaslat szerinti új 4. számú mellékletben.

A 29/A. § (83) bekezdéséhez: A reklámadó 0%-os mértékének időbeli hatályának meghosszabbításával összefüggésben a Javaslat a 2023. december 31-ig terjedő időszakban kizárja a nem elismert költségre vonatkozó Tao. törvényi rendelkezés alkalmazandóságát.

A 3. számú melléklet B) rész 3. pontjához: A 3. számú melléklet B) rész 3. és 9. pontja szabályozási köre részleges átfedést mutat, ezért jogtechnikai szempontból a 3. pontban foglalt referencia kiegészül a 9. pontra történő utalással. A módosítás tartalmi változást nem jelent.

22. §

- a) Az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye a Javaslat szerint az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe, amely nem korlátozza a támogatást a működési eredményt meghaladó összegre. Erre tekintettel a Javaslat az erre vonatkozó szövegrészt hatályon kívül helyezi, így az adóalap-kedvezmény az elektromos töltőállomás bekerülési értéke után vehető igénybe.
- b) Az elektromos töltőállomás kedvezményének módosítása miatt a 7. § (32) bekezdésében foglalt, a korábbi jogcímre vonatkozó rendelkezés fenntartása nem szükséges, ezért hatályon kívül helyezésre kerül.
- c)–e) A saját jogú nyugdíjasra vonatkozó új fogalma miatt a mellékletben található feleslegessé vált jogszabályi hivatkozások törlésére kerül sor.

23.§

Az Ekho tv. 3. § (2a) bekezdése az egyéni vállalkozók tekintetében kimondja, hogy az egyéni vállalkozó nem választhatja az ekhot, ha az adóévben a KATA-t választotta. Ezen tiltó rendelkezést a régi KATA megszűnése miatt a 297/2022. (VIII. 9.) Kormányrendelet a 2022-es adóév tekintetében feloldotta. Tekintettel arra, hogy az új KATA törvény kifizetőtől történő "bevételszerzést tiltó" szabálya miatt az új KATA és az ekho együttes alkalmazás nem lehetséges, viszont nem célszerű kizárni azt a lehetőséget, hogy a kisadózó az új KATA szerinti adóalanyisága előtt vagy után az ekhot választhassa, így indokolt a rendelkezés hatályon kívül helyezése.

A javaslat szerint az átlagos statisztikai állományi létszám meghatározását a Központi Statisztikai Hivatal által a munkaügyi-statisztikai adatszolgáltatáshoz kiadott, az adóév első napján hatályos kiadvány szabályai szerint kell elvégezni.

A Javaslat a kedvezményezett foglalkoztatott után érvényesíthető egyik kedvezmény esetében jogértelmezést segítő módosítást tesz a foglalkoztatás negyedik és ötödik évére vonatkozóan.

25.§

A Javaslat a számviteli alapelvek közé helyezi át a korábbi 18/A. §-t és bekezdésekre tagolja a rendelkezést, amely tartalmi változást nem jelent.

26. §

A Javaslat szerint a kisvállalati adóalanyiság választásakor – a Tao. tv. szerinti finanszírozási költségek várható nagysága helyett – azt kell vizsgálni, hogy a kisvállalati adóalanyiság alkalmazását megelőző adóévben az adózó a társasági adószabályok kamatlevonás-korlátozási szabályainak alkalmazásával társasági adóalap módosítást várhatóan végrehajt-e.

27.§

- Az (1) bekezdéshez: A Javaslat pontosításokat tesz az eljárási szabályokkal való összhang érdekében.
- A (2) bekezdéshez: A Javaslat a Tao. tv. szerinti finanszírozási költségek összegéhez kötött megszűnési kritériumot módosítja. A Javaslat szerint megszűnik a kisvállalati adóalanyiság a törvény erejénél fogva, hogyha az adózó a társasági adószabályok kamatlevonás-korlátozási szabályainak alkalmazásával társasági adóalap módosítást hajtott volna végre. A rendelkezést első alkalommal a 2023. adóév vonatkozásában kell alkalmazni.
- A (3) bekezdéshez: A Javaslat szerint megszűnik a kisvállalati adóalanyiság a törvény erejénél fogva, ha az adózó a társasági adó szabályok tőkekivonásra, illetve adóelkerülésre vonatkozó különös rendelkezéseinek alkalmazásával társasági adóalap módosítást hajtott volna végre. A rendelkezést első alkalommal a 2023. adóév vonatkozásában kell alkalmazni.

28. §

Nyelvhelyességi pontosítás.

29. §

Jogharmonizációs záradék kiegészítése.

30.§

Az a) ponthoz: A 18/A. §-ban foglalt rendelkezés számviteli alapelvek közé helyezése miatt a 18/A. § hatályon kívül helyezésére kerül sor.

A b) és c) pontokhoz: Idejét múlt rendelkezések hatályon kívül helyezése.

31.§

A Javaslat szerint az elektromos töltőállomás kedvezménye az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe az energiaellátók jövedelemadójában.

32. §

A (15) bekezdéshez: Az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye esetében a de minimis jogalapot a 2022. január 31-ét követően benyújtott adóbevallás vonatkozásában kell alkalmazni. Amennyiben az adózó

2022. január 31-ét követően benyújtott adóbevallásában az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezményt érvényesítette, a jogalap módosítása érdekében önellenőrzést kell benyújtania.

A (16) bekezdéshez: A Javaslat szerint az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezményét az adózó választása és az adóbevallásban tett nyilatkozata szerint a Válságközlemény 2.1. szakaszának szabályai alapján is igénybe veheti addig, amíg a Válságközlemény erre lehetőséget biztosít. Válságközlemény alatt az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából című, 2022/C 131 l/01 számú európai bizottsági közleményt kell érteni, figyelemmel a támogatási programot jóváhagyó és az azt módosító európai bizottsági határozatokra.

A (17)–(18) bekezdéshez: Amennyiben az elektromos töltőállomásra vonatkozó adóalap-kedvezményt az adózó a 2022. január 31-ét követően benyújtott adóbevallásában érvényesítette, a jogalap módosítása érdekében kötelező önellenőrzést benyújtania. Az önellenőrzés keretében az adózó dönthet arról is, hogy az elektromos töltőállomás kedvezményét az általános de minimis támogatás helyett a Válságközlemény alapján veszi igénybe.

A Válságközlemény alapján támogatás abban az esetben nyújtható, ha azt az Európai Bizottság határozata jóváhagyja. Erre tekintettel az energiaellátók jövedelemadójában az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye a Válságközlemény alapján csak a jóváhagyó európai bizottsági határozat elfogadását követően vehető igénybe, illetve önellenőrizhető. Amennyiben a Távhő törvény módosításának hatályba lépése megelőzi a Bizottság jóváhagyását, akkor a jóváhagyást megelőzően csak az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe a kedvezmény.

A (19) bekezdéshez: A Válságközlemény szerinti jogalap választására – ide értve az önellenőrzés keretében történő választást is – a Válságközlemény alkalmazhatóságának határidejéig van lehetőség.

33.§

A 6. § (13) és (17) bekezdése hatályon kívül helyezésének átvezetése a 6. § (3) bekezdés l) pontjában foglalt rendelkezésen.

34. §

Az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye a Javaslat szerint az általános de minimis rendelet alapján vehető igénybe, amely nem korlátozza a támogatást a működési eredményt meghaladó összegre. Erre tekintettel a Javaslat az erre vonatkozó szövegrészeket hatályon kívül helyezi, így az adóalap-kedvezmény az elektromos töltőállomás bekerülési értéke után vehető igénybe.

Az elektromos töltőállomás kedvezményének módosítása miatt a 6. § (13) és (17) bekezdésében foglalt, a korábbi jogcímre vonatkozó rendelkezés fenntartása nem szükséges, ezért hatályon kívül helyezésre kerül.

35.§

A Javaslat az Áfa tv. 86. §-át érintő módosításhoz kapcsolódva pontosítja – az építésügyi szabályozásban időközben bekövetkezett módosítások alapján – a beépítés alatt álló vagy beépített új ingatlanok meghatározását.

36. §

A Javaslat értelmében az agrárgazdaságok átadására vonatkozó, 2023. január 1-jétől hatályba lépő új szabályok szerint megvalósuló gazdaságátadás az általános forgalmi adózás szempontjából is jogutódlásnak minősül.

37.§

A Javaslat értelmében az agrárgazdaságok átadása keretében – a jogutódlásra vonatkozó szabályokkal összhangban – a gazdaságot átadó személyt elévülési időn belül a szerzővel együtt egyetemleges felelősség terheli a szerzett vagyonhoz kötődő azon általános forgalmi adó kötelezettségek tekintetében, amelyek a szerzésig bezárólag keletkeztek.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az uniós egyablakos rendszer alkalmazásának választásával, a kis- és középvállalkozásoknak biztosított egyszerűsítési szabályok helyett az adóalany egyben a főszabály szerinti adózást is választja.

39. §

Az ingatlanok értékesítésének áfa mentes vagy adóköteles voltát illetően, illetve lakóingatlanok esetében a kedvezményes áfa kulcs alkalmazása szempontjából releváns időpont a lakóingatlan létrejötte, illetve rendeltetésszerű használatba vételének időpontja. A Javaslat az építésügyi szabályozásban időközben bekövetkezett módosítások alapján, alapvetően a funkcióváltással létrejövő új ingatlanokra vonatkozóan aktualizálja azon eljárások, illetve dokumentumok körét, amelyek egy ingatlan létrejöttét, használatba vételét igazolni tudják.

40. §

Az építési-szerelési, szerelési munkákat illetően a fordított adózás alkalmazásának egyik feltétele, hogy az ingatlan létrehozatala, bővítése, átalakítása, egyéb megváltoztatása építési engedély köteles (illetve építési hatósági tudomásulvételi eljáráshoz vagy egyszerű bejelentéshez kötött) legyen. Az építési szabályozás alapján azonban az elmúlt években számos munka kikerült az engedélyköteles körből, így a fordított adózás hatálya alól is. Továbbá, vannak olyan építési-szerelési, szerelési munkák, amelyek ugyancsak ingatlan létrehozatalát, átalakítását stb. célozzák, ám másfajta – az építkezés megkezdéséhez szükséges – engedélyhez, bejelentéshez kötöttek. Indokolt ezek egységes módon való kezelése áfa szempontból, a Javaslat célja így a fordított adózás alá eső ügyleti kör pontosítása, aktualizálása a vonatkozó építési előírásokban történt változásokra tekintettel.

Így a fordított adózás alá a módosítás eredményeképpen azok az ingatlan létrejöttére, bővítésére, átalakítására, egyéb megváltoztatására irányuló munkák – ideértve most már a rendeltetésváltoztatást is – is bele fognak tartozni, amelyeknél ugyan építési engedélyre, egyszerű bejelentésre nincs szükség, de a munkák elvégzéséhez szükséges valamely egyéb hatósági engedély vagy bejelentés (pl. amely munkák örökségvédelmi engedélyhez vagy bejelentéshez, rendeltetésmódosítási engedélyhez vagy településképi bejelentési eljáráshoz kötöttek).

41.§

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a számlán csak abban az esetben kell feltüntetni forintban az áthárított adó összegét külföldi pénznemben történő számlázás esetén, ha az a termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás, amelyet a kibocsátott számla kísér belföldön adóztatandó.

42. §

A Javaslat megteremti a gépi nyugtákról történő adatszolgáltatási kötelezettséget olyan gépi nyugták esetében is, amelyet pénztárgéptől eltérő olyan egyéb technikai megoldással állítottak ki, amelyet az illetékes hatóság előzetesen engedélyezett.

43.§

A Javaslat az Áfa tv. 86. §-át érintő módosításhoz kapcsolódva pontosítja – az építésügyi szabályozásban időközben bekövetkezett módosítások alapján – azon ingatlanok meghatározását, amelyek értékesítése nem számítandó be az alanyi adómentesség választására jogosító értékhatárba.

Az alanyi adómentességet a belföldön letelepedett adóalany csak a belföldön teljesített ügyleteire alkalmazhatja. Az alanyi adómentesség alkalmazására jogosító értékhatárba többek között így nem kell beszámítani az alanyi adómentes adóalany által külföldön teljesített ügyletek ellenértékét. Az e-kereskedelemre vonatkozó új szabályok értelmében ugyanakkor előfordulhat, hogy az alanyi adómentes adóalany által teljesített Közösségen belüli távértékesítés, illetve az import távértékesítés belföldön adóztatandó. Ezekben az esetekben, tekintettel azok különös szabályok szerinti kezelésére, az alanyi adómentesség nem alkalmazandó, így indokolt ezen bevételeknek figyelmen kívül hagyása is az értékhatár számítása során. A Javaslat ezt biztosítja.

A Javaslat értelmében az alanyi adómentes adóalany a Közösség Magyarországtól eltérő tagállamában Közösségen belüli távértékesítés, valamint import távértékesítés esetén nem járhat el alanyi adómentes adóalanyként, így ezen ügyletek tekintetében, az adott tagállamban adófizetésre kötelezett.

45. §

A Javaslat megteremti annak a lehetőségét, hogy az alanyi adómentes adóalany által teljesített adóköteles Közösségen belüli távértékesítéshez, valamint import távértékesítéshez kapcsolódó előzetesen felszámított adót az adóalany, a levonásra vonatkozó egyéb feltételek teljesítése mellett levonásba helyezhesse.

A Javaslat biztosítja továbbá, hogy amennyiben a Közösség területén kívülről értékesített termék esetében mind import, mind import távértékesítés jogcímén adófizetési kötelezettsége keletkezik az adóalanynak, az adóalany az import áfa összegét levonásba helyezhesse.

46. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az uniós egyablakos rendszeren keresztül történő adó bevallás és befizetés választása esetén, azon tagállamok tekintetében is az egyablakos rendszert kell alkalmazni a Közösségen belüli távértékesítés utáni áfa bevallására és befizetésére, ahol az adóalany egyébként gazdasági céllal letelepedett.

47. §

A Javaslat felhatalmazást ad miniszteri szintű jogalkotásra a nyugtákról történő általános adatszolgáltatás, valamint a pénztárgéptől eltérő, gépi nyugta kibocsátására alkalmas technikákkal kapcsolatos részletszabályok megállapítására.

48. §

A Javaslat a jogharmonizációs klauzulát rögzíti.

49. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az alanyi adómentességre vonatkozó rendelkezések 2022. január 1-jétől alkalmazandóak, tekintettel arra, hogy az alanyi adómentesség naptári évre választható adózási mód.

50. §

A Javaslat a fordított adózás alá eső építési-szerelési, szerelési munkákhoz kapcsolódóan változó előírásokhoz határoz meg átmeneti előírásokat.

51.§

Az új lakóingatlanok értékesítésére alkalmazandó kedvezményes adómérték kivezetéséhez kapcsolódó átmeneti szabály rendezi, hogy mely feltételek esetén alkalmazandó a kedvezményes adómérték 2024. december 31-ét követően is, 2028. december 31-ig: ha az építési engedély legkésőbb 2024. december 31. napján véglegessé vált, vagy az építését ezen időpontig bejelentették az egyszerű bejelentés szabályai szerint.

52. §

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az alanyi adómentes adóalany egyes, belföldön teljesített Közösségen belüli távértékesítések és import távértékesítések esetében nem járhat el alanyi adómentes adóalanyként, vagyis adófizetésre kötelezett. A rendelkezés célja, hogy biztosítsa, hogy az alanyi adómentes adóalany vevői ne szerezhessenek be adózatlanul terméket külföldről.

A Javaslat egyes hivatkozásokat módosít a használatbavételre vonatkozó építésügyi szabályokban bekövetkezett változásokra tekintettel.

53.§

A Javaslat értelmében 2025. január 1-jétől nem alkalmazható az új lakóingatlanok értékesítésére a kedvezményes adómérték.

A Javaslat a 2022/890/EU tanácsi irányelvvel összhangban az ott meghatározott termékek és szolgáltatások esetében a fordított adózás alkalmazását 2026. december 31-ig bezárólag teszi lehetővé.

54. §

Az adómentességi igazolásra vonatkozó uniós jogszabályi hivatkozás aktualizálása.

A jelölt gázolajhoz alkalmazott jelölőanyag uniós szinten elfogadott változásához kapcsolódó jogharmonizációs célú módosítás, amelynek értelmében a 2024. január 18-ig még alkalmazható a régi jelölőanyag (Solvent Yellow 124) is, utána viszont már csak az új jelölőanyagot (ACCUTRACE™ PLUS) lehet használni.

55.§

A teljesen denaturált alkohol szállításánál 2023. február 13-ától alkalmazandó jövedéki okmányokat megállapító szabály.

56. §

Szövegcserés technikai korrekciók okmányolási szabályok változása miatt és uniós jogszabályi hivatkozás aktualizálása a 684/2009/EK végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezése kapcsán.

57. §

Hatályon kívül helyezéssel megvalósuló technikai korrekciók a 684/2009/EK végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezése kapcsán.

58. §

A Javaslat rendelkezik arról, hogy nem lépnek hatályba azon rendelkezések, melyek az új lakóingatlanok értékesítésére alkalmazandó kedvezményes adómérték 2023. január 1-jétől történő megszüntetéséről rendelkeztek volna.

59. §

A Javaslat rendelkezik arról, hogy nem lépnek hatályba azon rendelkezések, melyek az új lakóingatlanok értékesítésére alkalmazandó kedvezményes adómérték 2023. január 1-jétől történő megszüntetéséről rendelkeztek volna.

60. §

Koherencia zavar elhárítása érdekében hatályba nem lépést kimondó szabály, ugyanis a vonatkozó rendelkezések eltérő tartalommal lépnek hatályba.

61.§

A Magyar Reklámszövetség és társszövetségei által jelzett kezdeményezésre tekintettel a javaslat további egy évvel meghosszabbítja a hatályos szabályozás alkalmazásának határidejét, így az adó mértéke 2023. december 31-ig az adóalap 0%-a.

62.§

A javaslat további egy évvel meghosszabbítja a hatályos szabályozás alkalmazásának határidejét, továbbá akként pontosítja a reklámadóról szóló 2014. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Rtv.) eljárási szabályainak alkalmazhatatlanságát rögzítő rendelkezést, hogy a hatálya alá vonja az Rtv. 7. § (7) bekezdését is (mely a megfizetett adóelőleg, előleg-kiegészítés és az adó éves összege közötti különbözet megfizetésének és a többlet-befizetés visszaigényelhetőségének határidejét rendezi), azaz ez a szabály sem alkalmazandó.

63.§

Az országos közlekedésszervező a hatályos szabályok szerint feltételes (a társasági adófizetési kötelezettség hiányától függő) mentességet élvez valamennyi helyi adó alól. Előfordulhat ugyanakkor, hogy a mentesség nem illeti meg, mert keletkezett az adóévet megelőző évben folytatott jövedelme után társasági adófizetési kötelezettsége. Az ekkor felmerülő iparűzési adókötelezettségre tekintettel indokolt, hogy rá – mint több más, hasonlóképp specifikus tevékenységet végzőre – ne terjedjen ki a helyi adótörvény azon szabálya, amelynek értelmében a közvetített szolgáltatások értéke, eladott áruk beszerzési értéke csak korlátozottan vonható le a nettó árbevételből az iparűzési adóalap-számítás során.

A módosítás, tartalmát tekintve, nem érinti azon hatályos rendelkezések tartalmát, amely értelmében már jelenleg is több esetben korlátok nélkül vonható le elábé, közvetített szolgáltatás a nettó árbevételből (exportértékesítés, közfinanszírozott gyógyszer értékesítés, elszámolóházi földgáz és áramügyletekkel kapcsolatos értékesítés, dohány-kiskereskedelmi ellátónál a dohánytermék értékesítésével összefüggő ügyletek). A könnyebb áttekinthetőség végett ugyanakkor a módosítás a hatályos szöveg átszerkesztésére is javaslatot tesz.

A hatályos szabályozás csak abban az esetben teszi lehetővé a vállalkozó számára, hogy transzferár-korrekció jogcímén csökkentse a helyi iparűzési adó alapját, ha rendelkezik az ügyletben részt vevő kapcsolt vállalkozása nyilatkozatával, miszerint az ugyanezen ügyletre tekintettel azonos összeggel növelte a helyi iparűzési adó alapját. Ha azonban a kapcsolt vállalkozás nem alanya a helyi iparűzési adónak, nyilatkozhat arról is, hogy a társasági adóban, vagy annak megfelelő külföldi adóban érvényesítette a korrekciót. Méltányos ugyanezt a lehetőséget biztosítani arra az esetre is, ha a kapcsolt vállalkozás alanya ugyan a helyi iparűzési adónak, de a transzferár-korrekcióval érintett ügylet értékét olyan jogcímen tartja nyilván a számviteli szabályok megfelelő alkalmazásával, melyet a helyi adó alapjának megállapításánál nem kell figyelembe venni (pl. igénybe vett szolgáltatásként).

64. §

Az egyszerűsített iparűzési adó-megállapításra vonatkozó hatályos szabályozás

A hatályos helyi adószabályok értelmében külön-külön egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítási szabály és külön eljárási rendelkezés vonatkozik a 8 millió forintot meg nem haladó nettó árbevételű vállalkozóra, az átalányadózó vállalkozóra, a KATA alanyára, a KIVA alanyára. Ez a sokféle, egymást részint átfedő adóalap-megállapítási rendszer nehezíti az áttekinthetőséget, az adóalap-megállapítási módok közötti választás külön mérlegelést igényel. A szabályok több, mint egy évtizedre visszatekintő többszöri módosítása miatt az egyes rendelkezések nem kellően összecsiszoltak, ami a mindennapi joggyakorlatot és jogértelmezést széttartóvá, nehézkessé teszi. Az adórendszer egésze szintjén mindez a rendszer bonyolultságát növeli, a szabályozás szintjén pedig összetett, sokszor egymást átfedő szabályokat, eltérő eljárási rendet, eltérő adóhatósági, adózói joggyakorlatot eredményez.

Ezért a Javaslat megújítja az iparűzési adó egyszerűsített megállapítási módját, s háromféle jelenlegi módszert egyféle adóalap-megállapítási mód vált fel.

A jogosultak köre, a bevétel fogalma

A Javaslat szerint valamennyi olyan vállalkozó, amelynek az adóévi bevétele – éves szinten számítva, azaz 12 hónapnál rövidebb adóév esetén a működés naptári napjai alapján évesítve – a 25 millió (a személyi jövedelemadótörvény szerinti átalányadót választó kereskedők esetén a 120 millió) forintot nem haladja meg, jogosulttá válik az iparűzési adóalapja egyszerűsített megállapítására. A bevétel-alapú differenciálás illeszkedik az adó forgalmi adó jellegéhez, képes jól leírni a vállalkozás méretét, s egyben biztosítja, hogy mindazon vállalkozók, amelyek jelenleg alkalmazzák az egyszerűsített adóalap-megállapítás valamely fajtáját, élhessenek az új modell biztosította egyszerűbb szabályokkal.

Figyelemmel arra, hogy a Javaslat szerint az egyszerűsített adóalap-megállapításra való jogosultság feltétele az, hogy a vállalkozó éves szinten számított bevétele a 25 millió forintot (120 millió forintot) ne haladja meg, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) Javaslat szerinti módosítása azt is rögzíti, hogy az egyes adózói csoportokban mit kell bevétel alatt érteni. Eszerint a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó magánszemély vállalkozó esetében a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti bevételt, egyéb vállalkozó esetén pedig a Htv. szerinti nettó árbevételt (Htv. 52. § 22. pont) kell bevételnek tekinteni

(a KATA alanyok esetén utóbbi a kisadózó vállalkozások tételes adójáról szóló törvény szerinti bevétel). Ez azt jelenti, hogy az Szja. adóalanynak, a KATA adóalanynak nem kell külön kimunkálni a Htv. szerinti nettó árbevétel összegét.

Az egyszerűsítés lényege

Az egyszerűsített adóalap-megállapítás főszabálya szerint a kisvállalkozónak a helyi iparűzési adóalapját nem kell megállapítania, bevallást nem kell benyújtania és – mert az adóalap tételes összegű – az adóalapját nem kell megosztania a települések között.

A Javaslat szerinti új modell szerint a kisvállalkozónak adóelőleget évente csak egyszer kell fizetnie, s amennyiben a kisvállalkozó bevétele az adott bevételi sáv felső határát nem haladja meg az adóévben, akkor az adóévre fizetett adóelőleghez képest további adót sem kell fizetnie (az adóelőleg, bevallás benyújtása nélkül a Htv. szövege alapján végleges adóvá válik).

Ha pedig a vállalkozó adóévi bevétele annak a bevételi sávnak az alsó határa alatt marad, amelyben az előző adóévi bevétele alapján tartozott, akkor visszatérítendő adója keletkezik, melyet visszakérhet bevallás benyújtása mellett.

Egyszerűen fogalmazva: ha a kisvállalkozó adóévi bevétele az előző adóévben is irányadó bevételi sávhatárt nem lépi át, az évi egyszeri adó(előleg) fizetésen túlmenően az adóéven belül más – adókötelezettséggel összefüggő – teendője nincs.

Az egyszerűsített adóalap

Az egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapításra jogosult kisvállalkozók egyszerűsített iparűzési adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált, (a székhelyük és a telephelyeik fekvése szerinti) önkormányzatonként azonos nagyságú, tételes összeg lehet. A Javaslat három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén napi időarányosítással kisebb a bevételi sáv összege is.

Eszerint a vállalkozó székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó adóalap 2,5-2,5 millió forint, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot nem haladja meg, valamint 6-6 millió forint, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot meghaladja, de a 18 millió forintot nem haladja meg. Az adóalap 8,5-8,5 millió forint, ha a vállalkozó bevétele a 18 millió forintot meghaladja, de a 25 millió forintot nem haladja meg. Utóbbi kategóriába tartozik az a kisvállalkozó, aki a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti átalányadózó kiskereskedő és bevétele éves szinten nem több, mint 120 millió forint.

Amennyiben az adókötelezettség 12 hónapnál rövidebb (például kezdő vállalkozás esetén, a vállalkozás megszüntetése esetén, vagy adott településen, ha a kisvállalkozás adóév közben telephelyet nyit vagy zár be), akkor a Htv-ben rögzített összegű tételes adóalapnak csak az időarányosan kisebb részét kell figyelembe venni adóévi adóalapként.

Az iparűzési adóalap-megállapítási módszer időbeli és területi hatálya

A kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert csak a teljes adóévre választhatja, s a döntése – erre vonatkozó külön, évenkénti bejelentés nélkül – mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja.

Fontos összefüggés, hogy ha a – bevétel-nagysága okán – arra jogosult vállalkozó úgy dönt, hogy az egyszerűsített adóalap-megállapítást választja, akkor adóalapját a székhelye és valamennyi telephelye fekvése szerinti önkormányzat felé így kell megállapítani, s az erről szóló bejelentést a rá irányadó módon (adóbevallásában vagy telephely-nyitás, székhely-áthelyezés esetén a településre való bejelentkezésekor) valamennyi érintett (székhely, telephely szerinti) önkormányzat felé külön-külön meg kell tennie. Más szóval, a tételes adóalap-megállapítási módszert választó kisvállalkozó mind a székhelyén, mind valamennyi telephelyén csak e módszer alkalmazásával állapíthatja meg az iparűzési adóalapját.

A módszer bejelentésére vonatkozó szabályok

A Javaslat szerinti adóalap-megállapítási módszer választását a kisvállalkozó annak az adóévnek az ötödik hónapja utolsó napjáig köteles bejelenteni, amelyben e módszert először kívánja alkalmazni (tehát 2023-ban, a 2023-ban kezdődő adóévre 2023. május 31-ig). A bejelentés az előző adóévről szóló adóbevallási nyomtatványon tehető meg (tehát 2023-ban a 2022. adóévről szóló adóbevallási nyomtatványon). A jogelőd nélkül adóköteles tevékenységet végző kisvállalkozó esetén a Javaslat lehetővé teszi azt is, hogy első adóévére is választhassa az adóalap-megállapítási módszert, mégpedig ezen, első adóévről szóló bevallásán jelölve e tényt. (Tehát a 2023. évben jogelőd nélkül kezdő vállalkozó a 2023. adóévére is alkalmazhatja az egyszerűsített adóalap-

megállapítást, amit a 2024-ben benyújtandó bevallásán jelölhet.) Fontos, hogy ezen vállalkozói csoportot jelenleg sem terheli előleg-fizetési kötelezettség, s külön bejelentkezési kötelezettség sem vonatkozik rá, ha nyilatkozik Htv. szerinti telephelye címéről.

Mindezek alapján az adóalap-megállapításra vonatkozó külön, előzetes bejelentésre, bejelentési nyomtatvány kitöltésére főszabály szerint nincs szükség, sőt a módszer alkalmazásáról szóló döntést az adóév május 31-ig elégséges meghozni.

Ha a kisvállalkozó folyamatos működése közben e módszert alkalmazza és újonnan nyit telephelyet valamely önkormányzat illetékességi területén vagy székhelyét oda áthelyezi (más szóval a településen iparűzési adóalanyként megjelenik), akkor a Javaslat szerint az ezen új, iparűzési adókötelezettségi helyszínen az illetékes önkormányzati adóhatóság felé a bejelentkezésekor (bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon) köteles bejelenteni, hogy kisvállalkozóként a tételes adóalap-megállapítást választotta. Ennek az az oka, hogy az adóalap-megállapítási módszer az egész évre és valamennyi, adókötelezettséggel érintett településre egyaránt vonatkozik, az év közben telephelyet nyitó, székhelyét áthelyező kisvállalkozó esetén ugyanakkor e tényt nem ismeri az új telephely, székhely szerinti adóhatóság.

A módszer megszüntetése, alkalmazhatóságának megszűnése

Amennyiben a korábban a tételes iparűzési adóalap-megállapítást választó kisvállalkozó valamely adóévben már nem szeretné adóalapját ezen módszer alkalmazásával megállapítani, az erről szóló bejelentését az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig teheti meg az adóhatóságnak. E bejelentéssel egyidejűleg adóelőleg bevallására is köteles, hiszen e döntése eredményeként iparűzési adóalap-megállapítására az általános szabályok válnak irányadóvá. Az így bevallandó adóelőleg első részlete az adóév május 31-ig (az előleg-bevallással egyidejűleg) esedékes az előző adóévi adó összegével egyezően, a másik adóelőleg pedig a következő adóév harmadik hónapjának 15. napjáig ezen összeg felével egyező összegben.

A Javaslat szerint, ha az egyszerűsített adóalap-megállapítást választó esetén – az előzetes várakozásokkal ellentétben – az adóévi (évesített) bevétel meghaladja a 25 millió, illetve 120 millió forint küszöbértéket, akkor az egyszerűsített adóalap-megállapítás nem alkalmazható az adóévben és az adóévet követő adóévben. Ekkor, az adóévet követő évben benyújtandó bevallásban vagy az általános szabályok szerint kell megállapítani az adó alapját és teljesíteni az adókötelezettségét, vagy ha az adózó KIVA-alanya, úgy választhatja a KIVA-alanyokra irányadó, Htv. 39/B. §-ában meghatározott egyszerűsített adóalap-megállapítást is.

Egyes eljárási kérdések

A Javaslat szerinti tételes adóalap-megállapítás egyik jelentős egyszerűsítési vívmánya, hogy ha a kisvállalkozó ezt az adóalap-megállapítási módszert választja, akkor adóját adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig köteles megfizetni.

Amennyiben pedig az adóévi adó összege nem haladja meg az adóévre – az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig – fizetett adóelőleg összegét, akkor úgy lehet tekinteni, hogy a kisvállalkozó – szándéka szerint – az adóelőleg megfizetésével már eleget tett az éves adófizetési kötelezettségének. Ilyen esetben tehát az adózónak az előző adóévre tényleges adófizetési kötelezettsége nem áll elő (az adóévre fizetett előleg összege lefedi az éves adó összegét).

A fenti adófizetési rendszer jellegéből ugyanakkor az következik, hogy a tételes, egyszerűsített iparűzési adóalapmegállapítást választó kisvállalkozót valamennyi adóévre terheli egy egyszeri, az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig esedékes adóelőleg-fizetési kötelezettség.

Ezen, fizetendő adóelőleg összege pedig – főszabály szerint – az általa az előző adóévre fizetendő adó összegével azonos. Ez azt jelenti, hogy az egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítás alkalmazása első évében az adóelőleg tipikusan eltér az adóévi tényleges adótól, ami feltételezi, hogy a kisvállalkozónak az egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítás első adóévéről még kell bevallást benyújtania. Tehát például 2023-ban a 2022. évi adóösszeget kell előlegként megfizetni, ami jellemzően más összeg lesz, mint a 2023. évi tételes adóalap szerinti adó összege. Ennélfogva a kisvállalkozónak 2024-ben bevallást kellene benyújtani a különbözet rendezése (bevallása és megfizetése, illetve visszatérítése) miatt. A módszer alkalmazásának második évétől e probléma nem áll fenn.

Annak érdekében, hogy az előleg minél inkább igazodjék a végleges adóhoz, illetve minél kevesebb esetben kelljen bevallást adni az egyszerűsített adóalap-megállapítás első adóévéről, az indítvány új előleg-összeget fogalmaz meg ezen adóévre, azon vállalkozók számára, amelyek az előző adóévi bevételi adatok alapján is kisvállalkozónak minősülnének. Ezen adóalanyi csoport számára az adóelőleg összegét az új adóalap-megállapítási módszer alkalmazásának első évében az előző adóévi bevételből kiindulva kell megállapítani. Például: ha az előző adóévi (12 hónapnál rövidebb adóév esetén évesített) bevétel nulla és 12 millió forint közé esik, akkor az adóelőleg alapja 2,5 millió forint. Az adóelőleg összege ezen előleg-alap és az önkormányzati adómérték szorzata (2%-os adómérték esetén 50 ezer forint). Ha a kisvállalkozó előző adóévi bevétele több, mint 25 millió forint vagy – kiskereskedő átalányadózó esetén – több, mint 120 millió forint, akkor a főszabály marad érvényben, azaz az előző adóévi adóval egyező előleget kell megfizetni.

Jelentős adminisztrációs egyszerűsítés azonban az adóelőleg-fizetési kötelezettség kapcsán az, hogy a kisvállalkozót ilyen esetben az adóelőleg-fizetésről adóbevallás-benyújtási kötelezettség nem terheli.

A kisvállalkozó adóbevallás benyújtására abban az esetben köteles, ha az előző adóévi bevétele nagyságának a korábbi évhez képesti változása okán a Javaslat szerinti tételes adóalap-mérték esetében változik (azaz adóalap-sávot vált). Ekkor – a bevallás-benyújtással egyidejűleg – meg kell fizetnie a különbözeti adó összegét (ha bevétele a sáv felső határát haladja meg), illetve ez esetben az adóévre fizetendő adóelőlege összege is emelkedik, a magasabb bevételű sávnak megfelelően (ennek esedékessége azonos a még fizetendő adó megfizetésének esedékességével). Bevallás-benyújtási kötelezettség ezen túlmenően a kisvállalkozás megszüntetése, megszűnése, egyéni vállalkozás szünetelése kapcsán merül fel, vagy ha az év közben a vállalkozó a telephelyét megszünteti, székhelyét áthelyezi (ekkor előfordulhat az, hogy az előleg összege eltér a végleges adó összegétől, illetve az is, hogy soron kívüli bevallás-benyújtási kötelezettség áll fenn az Art. alapján).

Az egyszerűsített adóalap-megállapítás első ízben való alkalmazása

Abban az évben, amelyben a kisvállalkozó első ízben alkalmazza a tételes adóalap-megállapítási módot, s így egy, az általános szabályok szerint benyújtott korábbi adóbevallása alapján az adóév harmadik hónapjának 15. napjára adóelőleg-kötelezettsége van, akkor ezt a korábban bevallott előleget annak esedékességekor (az adóév harmadik hónapjának 15. napjáig) köteles megfizetni (tehát 2023-ban meg kell fizetni a 2023. március 15-i előleget).

Ebben az esetben a kisvállalkozó által megfizetett adóelőleg-részlet a tételes adóalap-megállapítást választó kisvállalkozók számára előírt, az adóév ötödik hónapjának utolsó napján esedékes adóelőleg összegébe beszámít, s így adóelőleg-fizetési kötelezettsége az adóév ötödik hónapjának utolsó napján csak a már megfizetett adóelőleg-részlet és a tételes adóalap-megállapítást választó kisvállalkozók számára előírt adóelőleg különbözetének erejéig áll fenn.

Az adóalap-megállapítási módszer alkalmazásának első adóévében tehát például 2023-ban, az adóév május 31-i esedékességgel két jogcímen áll, állhat fenn fizetési kötelezettség: ha a 2022. adóévre felmerül fizetendő adó (a bevallott adó magasabb, mint a 2022-ben teljesített adóelőleg), valamint a 2023. évre vonatkozó előleg megfizetése, mely utóbbi összegbe a 2023. március 15-én már megfizetett előleget be lehet számítani.

A módszer alkalmazásának második évében, tehát például 2024-ben, már csak egy teendő marad, ha az adózó a bevétele a bevételi sávot nem lép át: 2024. május 31-ig kell előleget fizetni a 2024. évre.

Egyéb szabályok

A Javaslat általános jelleggel rögzíti, hogy a kisvállalkozó, aki a lényegesen egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza, sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem jogosult. Ennek az az oka, hogy a sok esetben alacsony összegű adóelőny csak adóbevallás benyújtásával érvényesíthető (az adóelőny igénybevételéről dönteni és értesíteni kell az adóhatóságot, az nem automatikus), bevallás benyújtása esetén ugyanakkor a módszer kifejezetten nem lesz egyszerű. Az az adózó, amely nagyobb összegű önkormányzati adókedvezményre (beruházási kedvezményre) jogosult célszerű, ha az általános szabályok szerint állapítja meg az adóalapját.

A Javaslat az egyszerűsített adóalap-megállapítási módszerek számának csökkentése miatt struktúráját tekintve átszerkeszti a Htv. 39/A–39/B. §-ait. Ennek eredményeként a 39/B. § tartalmazza majd a kisvállalati adó hatálya alá tartozó vállalkozó (KIVA-alany) által választható egyszerűsített adóalap-megállapítási módszer szabályait. A módosítás ezen módszer tartalmi elemeit a hatályos szabályokhoz képest nem változtatja meg, azaz a Javaslat e tekintetben csak jogtechnikai módosítást tartalmaz.

Az új KATA alanyaira vonatkozó átmeneti szabály

A hatályos szabályok szerint a kisadózó vállalkozók tételes adója (új KATA) alanya az iparűzési adóban egyszerűsítetten is megállapíthatja adóalapját (székhely, telephely szerinti önkormányzatonként 2,5-2,5 millió forint). E vállalkozónak csak akkor kell – a 2022. évről 2023. január 15-ig – iparűzési adóbevallást benyújtania, ha valamely adókedvezményt, adócsökkentést kíván igénybe venni, vagy az adóéven belül a KATA-fizetési kötelezettsége valamely okból szünetelt.

A Javaslat szerint a Htv-be illesztendő új, tételes adóalap-megállapításról szóló előírások értelmében – bevételük nagyságára figyelemmel – az új KATA-alanyok is jogosultak ezen adóalap-megállapítási módszert választani.

Az új KATA-t nem alkalmazó vállalkozóknak a Javaslat szerint a Htv-be épülő új, egyszerűsített adóalap-megállapításról szóló döntésüket a 2022. adóévről szóló bevallás esedékességéig, azaz 2023. május 31-ig van lehetőségük meghozni és azt az előző adóévről szóló adóbevallásban jelezni az önkormányzati adóhatóságok felé.

Annak érdekében, hogy az új KATA-t alkalmazók számára is 5 hónap álljon rendelkezésre 2023-ban az egyszerűsített adózásról szóló döntésre, a Javaslat számukra is lehetővé teszi, hogy amennyiben a 2022. évről adóbevallásbenyújtására kötelesek, azt csak 2023. május 31-ig tegyék meg (a jelenleg irányadó 2023. január 15-e helyett).

Az adózási adminisztráció megkönnyítése érdekében ugyanakkor a Javaslat szerint a Htv. azzal vélelemmel él, hogy – függetlenül attól, hogy az új KATA-alany adózónak a 2022-es adóévről van-e vagy nincs bevallás-benyújtási kötelezettsége – alkalmazni kívánja a 2023. január 1-jétől hatályos egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítást a 2023. adóévre. Ezen törvényi vélelem azt eredményezi, hogy e vállalkozói körnek nincs semmilyen adminisztratív teendője, amennyiben élni kíván a Htv. – 2023. január 1-jétől hatályos – 39/A. §-ában szabályozott egyszerűbb iparűzési adózással.

Ezt a vélelmet természetesen az új KATA alanya megdöntheti azzal, ha – a 2022. adóévről szóló bevalláson vagy a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatványon – közli, hogy 2023-ban nem kíván élni a Htv. 39/A. § szerinti egyszerűsített iparűzési adóalap-megállapítás lehetőségével. Ekkor azonban – értelemszerűen – az "általános" adózási módra vált, s így adóelőleget is kell bevallania a 2023. január 1-jétől 2024. június 30-ig terjedő adóelőlegfizetési időszakra, mégpedig 75 ezer forintot, melyet két részletben kell megfizetni. 2023 május 31-i esedékességgel 50 ezer forintot, 2024. március 18-i esedékességgel 25 ezer forintot.

65.§

A hatályos szabályozás nem ad lehetőséget a számviteli rendszerek különbözőségéből eredő áttérési különbözet érvényesítésére abban az esetben, ha a vállalakozó az IFRS-ek alkalmazására való áttéréssel egyidejűleg más társaságba olvad be. Emiatt a Javaslat kiegészíti az áttérési különbözet megállapítására vonatkozó szabályokat. Ennek értelmében az áttérési különbözet érvényesítésére vagy megfizetésére a jogutódnak lesz lehetősége, illetve az az ő kötelezettsége lesz.

66. §

Lásd az 64. §-hoz tartozó indokolás.

67.§

A Javaslat kodifikációs okok miatt hatályon kívül helyez egy jogszabályi belső hivatkozást tekintettel az egyszerűsített adóalap-megállapítás rendjének változására.

68. §

A hatályos szabályozás értelmében mentes az ajándékozási illeték alól a Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló törvény szerinti KMRP szervezet működésére fordítható vissza nem térítendő vagyoni hozzájárulás. A Javaslat e mentességi szabályt hangolja össze a társasági adó azon előírásaival, melyek szerint a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősítik a társaságnál a Különleges Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezet vagy Különleges Munkavállalói Résztulajdonosi Program szervezetet kezelő vagyonkezelő alapítvány részére a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett finanszírozási és működési költségekre, ráfordításokra visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás, vagyoni hozzájárulás adóévi

adózás előtti eredményben elszámolt összegét. A Javaslat szerint tehát, ha a vagyonjuttatónál a társasági adóban ezen juttatás elismert ráfordítás, akkor a KMRP szervezetnél, illetve az azt fenntartó vagyonkezelő alapítványnál ajándékozási illetékmentes ügyletnek számít.

69.§

Az ingatlan kapcsolt vállalkozások közötti átruházása mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól. A hatályos szabályok szerint a mentesség feltétele, hogy a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése vagy saját tulajdonú ingatlan adásvétele legyen. E követelménynek az illetékkötelezettség keletkezése időpontjában kell csupán fennállnia, ezért a szabály egy formális cégbírósági aktus (a főtevékenység-változás bejegyzése) révén kijátszható.

Ennek megelőzése érdekében a Javaslat a vagyonszerző említett főtevékenysége egy meghatározott napon való fennállása helyett a fentebb említett kedvezményezett tevékenységekből vagy azok közül valamelyik tevékenységből származó árbevétel összes árbevételben képviselt 50%-os arányához köti a mentesség alkalmazhatóságát. A nettó árbevétel megoszlásáról (vagy annak várható megoszlásáról, ha az illetékkötelezettség az adóév hatodik hónapjának 1. napját megelőzően keletkezik) a vagyonszerzőnek nyilatkoznia kell. A tevékenységét a nyilatkozattétel adóévében kezdő vagyonszerzőnek pedig vállalnia kell, hogy az első adóévi nettó árbevétele alapján meg fog felelni a mentesség követelményének.

Amennyiben a nyilatkozatban foglaltak vagy a vállalás nem teljesül, azt a vagyonszerzőnek be kell jelentenie az állami adóhatósághoz, amely a meg nem fizetett illetéket 50%-kal növelten a vagyonszerző terhére pótlólag előírja. Ha a vagyonszerző e kötelezettségének nem tesz eleget és az állami adóhatóság adóellenőrzés keretében állapítja meg a nyilatkozatban foglaltak vagy a vállalás teljesülésének elmaradását, a vagyonszerző terhére a meg nem fizetett illeték kétszeresét kell pótlólag előírni.

70. §

A hatályos szabályozás szerint azokban az esetekben, amikor a bírósági eljárási illetéket – a főszabálytól eltérően – nem kell a per kezdeményezésekor leróni, s az illeték összegének viseléséről az eljárást lezáró határozatában dönt a bíróság, a fizetendő illeték összegéről a bíróságnak tájékoztatnia kell az állami adóhatóságot, mely e jelzés alapján fizetési felhívást bocsát ki az illeték fizetésre kötelezett fél felé.

Átláthatóbb és egyszerűbb azonban egy olyan eljárásrend, mely szerint a bíróság az eljárást lezáró határozatában tünteti fel a fizetendő illeték összegét, s ezzel egyidejűleg tájékoztatást ad a megfizetés módjáról és határidejéről.

Ezzel összhangban a Javaslat rögzíti, hogy, ha a bíróság határozatában az illeték viseléséről dönt, a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

71.§

A Javaslat 2024. január 1-jétől megszünteti az eljárási illeték illetékbélyeggel való megfizethetőségének lehetőségét. A jogalanyoknál lévő, 2023. december 31-ig fel nem használt illetékbélyegek értékének visszatérítésére a Javaslat értelmében további 5 éven át, 2029. december 31-éig lesz mód. E határidő jogvesztő, igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye. A visszatérítés az ügyfél lakóhelye (székhelye) szerint illetékes állami adóhatóságnál kérhető.

72.§

Az illetékbélyeggel való eljárási illetékfizetés lehetősége a Javaslat szerint 2023. december 31-ével bezárólag megszűnik. Ezért a Javaslat átmeneti szabályban rögzíti, hogy a 2023. december 31-éig szabályszerűen benyújtott iratra ragasztott illetékbélyeget az eljáró hatóságnak az Itv. 2023. december 31-én hatályos szabályai szerint kell (2024-ben) értéktelenítenie.

73.§

Az 1. ponthoz:

A vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. törvény (a továbbiakban: Vatv.) szerint a vagyonkezelő alapítvány által bizalmi vagyonkezelésbe vett vagyon tekintetében létrejött bizalmi vagyonkezelési jogviszony esetében a vagyonkezelő alapítványt a kezelt vagyon kizárólagos kedvezményezettjének kell tekinteni. Az Itv. hatályos szabályai alapján ugyanakkor a bizalmi vagyonkezelő bizalmi vagyonkezelési szerződés kedvezményezettjeként történő vagyonszerzése az ajándékozási illeték hatálya alá esik.

Az illetékkötelezettség azonban – tekintettel a Vatv. előírására – nem indokolt a vagyonkezelő alapítvány kedvezményezettként történő vagyonszerzése esetében. Ennek okán a Javaslat szerinti módosítás kiemeli e vagyonszerzést az ajándékozási illeték tárgyi hatálya alól.

Nem változik a hatályos szabályozás azon eleme, amely bizalmi vagyonkezelés esetén kivonja az ajándékozási illeték tárgyi hatálya alól a vagyonkezelő alapítvány bizalmi vagyonkezelőként való vagyonszerzését. Az sem változik, hogy a vagyonkezelő alapítvány bizalmi vagyonkezelés keretében kezelt vagyonának és annak hasznainak a vagyonkezelő alapítvány kedvezményezettje általi megszerzését úgy kell tekinteni, mintha a vagyonkezelő alapítvány kedvezményezettje a kezelt vagyont és annak hasznait közvetlenül a vagyonrendelőtől szerezte volna.

A 2. ponthoz:

Az új és használt lakások megvásárlása a hatályos szabályok szerint mentes a visszterhes vagyonátruházási illeték alól, ha a vásárláshoz CSOK-ot használnak fel.

A CSOK azonban nem csak lakásvásárláshoz, hanem lakásbővítéshez is igénybe vehető. Saját tulajdonban álló lakás bővítésekor ugyan nem keletkezik illetékkötelezettség, azonban más tulajdonában álló ingatlan bővítésekor (pl. tetőtér-beépítés) közös tulajdon jön létre, a hozzáépítőt pedig illetékkötelezettség terheli.

Tekintve, hogy a CSOK felhasználásával történő lakásszerzések utáni illetékmentesség a hatályos szabályok alapján kizárólag vásárlások esetében alkalmazható, a Javaslat pontosítja a jogcímet annak érdekében, hogy a mentesség az idegen tulajdonban álló lakás bővítésekor is biztosítható legyen.

A 3. ponthoz:

Jogtechnikai pontosítás annak érdekében, hogy a módosuló bekezdésben rögzített jogszabályi hivatkozás helyes rendelkezésre utaljon.

A 4. ponthoz:

A Javaslat a külföldön vásárolt gépjárművek esetén a jogszerzést tanúsító okirat bemutatására 60 napos határidőt határoz meg, a jelenlegi 15 napos határidő helyett, megteremtvén ezáltal az összhangot a közlekedésigazgatási szabályokkal.

Az 5. ponthoz

A kapcsolt vállalkozások közötti ingatlan-átruházás illetékmentessége a Javaslat szerint megváltozik. A vagyonszerzőnek nyilatkoznia kell a mentesség feltételének fennállásáról (az árbevételi arányról). Ezen mentességről ugyanakkor az állami adóhatóságnak döntenie kell, nem elégséges a továbbiakban az, hogy az ügyiratra jegyzi fel a döntését és az illetékmentesség alkalmazásának tényét. Ezért a Javaslat a kapcsolt vállalkozások közötti ügyleteket azon ügyletek között sorolja fel, amelyek után fizetési meghagyást kell kiadni.

A KMRP működésével összefüggő mentesség kapcsán ugyanakkor nincs szükség külön döntésre, ezért a Javaslat azon rendelkezések között említi a Javaslat szerinti új Itv. 17. § (1a) bekezdést, melyek kapcsán nincs szükség fizetési meghagyás kiadására.

A 6. ponthoz

A hatályos szabályozás szerint azokban az esetekben, amikor a bírósági eljárási illetéket – a főszabálytól eltérően – nem kell a per kezdeményezésekor leróni, s a bíróság az illeték összegének viseléséről az eljárást lezáró határozatában dönt, a fizetendő illeték összegéről a bíróságnak tájékoztatnia kell az állami adóhatóságot, mely e jelzés alapján fizetési felhívást bocsát ki az illeték fizetésre kötelezett fél felé.

A Javaslat – a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló miniszteri rendelet párhuzamos módosításával összhangban – egy átláthatóbb és egyszerűbb, az adminisztrációt és a tévedések lehetőségét nagyban csökkentő eljárásrendet vezet be. Eszerint

a bíróság az eljárást lezáró határozatában tünteti fel mindazokat az információkat (így különösen: a fizetendő illeték összegét, esedékességét, a fizetési számla számát), amelyek alapján a kötelezett közvetlenül a bíróság döntése alapján fizeti meg az illetéket. Az új rend szerint az adóhatóságnak nem kell fizetési felhívást kibocsátania.

A 7. ponthoz:

A Javaslat szerint hatályát veszíti az Itv. 17. § (1) bekezdés c) pontja, normatartalmát – kibővítve – a 17. § (1a) bekezdés veszi át. Ennélfogva szükséges változtatni az Itv. 91. § (5) bekezdésében a belső hivatkozást, melynek értelmében továbbra sem terheli bejelentési kötelezettség azon ingyenes ügyleteket, amelyeket – ajándékozási illetékmentességük okán – jelenleg sem kell bejelenteni.

74.§

Az 1. ponthoz:

A Javaslat a hatályos Itv. 17. § (1) bekezdés c) pontjában lévő mentességeket kibővíti és újrakodifikálja a Javaslat szerint beiktatandó 17. § (1a) bekezdésben. Ezért az Itv. 17. § (1) bekezdés c) pontját a Javaslat hatályon kívül helyezi.

A 2-9. pontokhoz:

Az illetékbélyeg évszázadok óta jól szolgálta a közigazgatási, bírósági eljárások intézését, az eljárás után fizetendő illeték megfizetését könnyebbé tette, s egyben a visszaélések valószínűségét is csökkentette. Időközben azonban a bírósági eljárás elektronikussá vált, az első fokú közigazgatási eljárások után pedig (néhány kivétellel) nem kell illetéket fizetni. Ezért az illetékbélyegek értékesítése és az értékesítésből származó bevétel is jelentősen lecsökkent. Erre figyelemmel a jövőben már nem indokolt illetékbélyegek gyártatása, forgalmazása, az azzal összefüggő adminisztráció fenntartása. Az illeték (ha az felmerül, például a közigazgatási jogorvoslat esetén) megfizethető a hatóság által közölt számlára való utalással vagy készpénz-átutalási megbízással.

A Javaslat ezért 2024. január 1-jétől megszünteti az illetékbélyeggel való illetéklerovás módszerét, illetve a forgalomban a jogalanyoknál lévő illetékbélyeg állami adóhatóságnál való visszatérítésére 2029. december 31-ig ad lehetőséget.

Az eljárási illeték illetékbélyeggel való megfizetése lehetőségének megszüntetése miatt a Javaslat hatályon kívül helyezi az Itv. illetékbélyeggel kapcsolatos részletszabályait, az illetékbélyegre utaló szövegrészeit, illetve az illetékbélyegek előállításával, forgalomba hozatalával és forgalmazásával kapcsolatos szabályokat megállapító pénzügyminiszteri rendelet megalkotására vonatkozó felhatalmazó rendelkezését.

75.§

A javaslat szerint a pénzügyi tranzakciós illeték alóli mentességben részesülnek az egységes adatbeviteli megoldás útján benyújtott vagy a fizetési kérelemmel kezdeményezett azonnali fizetési tranzakciók, amelyek új tranzakciókként jelennek meg a pénzforgalomban. Ezek az új típusú technikai megoldások lehetővé teszik, hogy az azonnali átutalásokat a készpénzhez és a bankkártyához hasonlóan kényelmesen, elektronikusan, ügyfélbarát módon lehessen használni bolti és internetes vásárlásnál, valamint számlafizetésnél. Ezeket az átutalásokat a tranzakciós lebonyolításához használt szabványos üzenetek különböztetik meg a hagyományos módon indított azonnali átutalásoktól, ezáltal a tranzakcióban érintett szolgáltatók tudni fogják, hogy melyik tranzakciókra vonatkozik mentesség.

76. §

Pénzügyi tranzakciós illeték alóli mentességi rendelkezés kerül bevezetésre a Magyar Államkincstár részére a diákhitelek folyósításához kapcsolódó fizetési műveletek vonatkozásában.

A javaslat szerint a nem magyar piacokra irányuló fizetési és egyéb, a pénzügyi tranzakciós illeték tárgyába tartozó műveletek a jövőben mentesülnek a pénzügyi tranzakciós illeték alól. Ezzel megvalósítható a tranzakciós illeték célország alapúvá alakításának egyik lába, azaz a külföldre irányuló, külföldi illetőségű személynek nyújtott szolgáltatások mentessé válnak. A magánszemély ügyfél illetőségét a személyi jövedelemadózás szabályait figyelembe véve, a szervezetek külföldi illetőségét a székhely, tényleges üzletvezetés helye szerint kell megállapítani. A jogi személy vagy egyéb jogi megállapodás esetén főszabály szerint a székhely szerinti joghatóságot kell figyelembe venni. Ha olyan jogi személyről vagy olyan egyéb jogi megállapodásról van szó, amely nem rendelkezik székhellyel és így adóügyi illetőséggel, vagy adóügyi illetőségeként a tényleges üzletvezetési

helyét jelölte meg, akkor a tényleges üzletvezetési hely szerinti joghatóságban kell illetőséggel rendelkezőnek tekinteni. A mentesség minden adóalanyra kiterjed, azaz a magyar székhelyű pénzforgalmi szervezetekre és a külföldről határon átnyúló szolgáltatást nyújtó külföldi székhelyű szervezetekre is.

77.§

Jogtechnikai jellegű pontosítás.

78. §

Korlátozott rendeltetésű fizetési számlának minősül és ezáltal mentesül a pénzügyi tranzakciós illeték alól a Magyar Államkincstárnál nyitott, a devizában történő helyi iparűzési adófizetéshez tartozó technikai számla.

79.§

A rendelkezés alapján az Szja tv. 1/B. §-a szerinti adózási módot választó szociális biztonsági egyezménnyel érintett államban biztosított külföldi előadóművészek Magyarországról származó jövedelme mentesül a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség alól.

80. §

Az Szja tv. szerinti átalányadózást választó egyéni vállalkozó éves minimálbér felét (2022-ben az 1 200 000 forintot) el nem érő jövedelme mentes a személyi jövedelemadó alól, így az év elején az egyéni vállalkozónak nagy valószínűséggel kisebb a személyi jövedelemadó-előleg alapja, mint az év hátralevő részében. Tekintettel arra, hogy a szociális hozzájárulási adó alapját a személyi jövedelemadó-előleg alapjából kiindulva kell meghatározni, a szociális hozzájárulási adó alap is az év első hónapjaiban alacsonyabb. Viszont a főfoglalkozású egyéni vállalkozókra vonatkozó minimum szociális hozzájárulási adó fizetési szabály miatt, a minimálbér 112,5 százalékát el nem érő adóalap esetén ezen alap (a minimálbér 112,5 százaléka) után kell megfizetni a szociális hozzájárulási adót. A jelenlegi szabályok értelmében a havi adóköteles jövedelem egyenlőtlen eloszlása miatt előfordulhat, hogy ugyanakkora jövedelem után az év egészére vetítve eltérő adófizetési kötelezettség keletkezik. Az eltérés különösen akkor látványos, ha az egyéni vállalkozónak több hónapban nincsen személyi jövedelemadó köteles bevétele, míg egyes hónapokban nagyobb összegű adóköteles kifizetéseket szerez, hiszen a minimum alap után azokban a hónapokban is fizetnie kell szociális hozzájárulási adót, amikor nem szerez bevételt, vagy szerez ugyan bevételt, de az adómentes.

Annak érdekében, hogy a jövedelem eloszlása ne befolyásolja ilyen mértékben a fizetendő szociális hozzájárulási adó mértékét göngyölítéses adófizetési szabály kerül bevezetésre. Az új göngyölítéses szabály alapján negyedévente össze kell adni az aktuális negyedévben, illetve a megelőző negyedévben (negyedévekben) megszerzett személyi jövedelemadó-köteles jövedelmet és abból ki kell vonni a megelőző negyedévben (illetve negyedévekben) szociális hozzájárulási adóalapként figyelembe vett összeget, majd az ily módon meghatározott összeget el kell osztani annyi hónappal, amelyben az egyéni vállalkozó a tárgynegyedévben biztosított volt. A számításnál minden olyan hónapot figyelembe kell venni, amelyben a vállalkozó biztosítási jogviszonya legalább egy napig fennállt.

A göngyölítéses módszerrel meghatározott szociális hozzájárulási adó alap a jövedelem havonkénti eloszlásától függetlenül ugyanakkora éves jövedelemnél ugyanakkora összegű szociális hozzájárulási adófizetést eredményez és figyelembe veszi azt is, hogy az egyéni vállalkozó a tárgyév megelőző hónapjaiban negyedévente mekkora szociális hozzájárulási adóalap után fizette meg az adót.

81.§

A rendelkezés szerint az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó a vállalkozói jövedelemadózást alkalmazó egyéni vállalkozótól eltérően a szociális hozzájárulási adót a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig vallja be, illetve fizeti meg.

82. §

A rendelkezés a foglalkoztató személyét határozza meg azokban az esetekben, amikor a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás keretében más munkáltatónál történik a foglalkoztatás. Ide tartozik a szolgálatteljesítésre más szervhez vezényelt személyek esete is. Ezekben az esetekben foglalkoztatónak az eredeti munkáltató minősül, akkor is, ha az érintett munkáltatók úgy állapodnak meg, hogy a munkavállaló munkabérét és a kapcsolódó társadalombiztosítási kötelezettségeket az a munkáltató teljesíti, amelynél ideiglenesen foglalkoztatva van, kivéve, ha a vezényelt biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyt létesít a tényleges szolgálatteljesítés helye szerinti szervvel. A feleknek egymás között olyan adatátadási, elszámolási módszert kell működtetniük, amely lehetővé teszi, hogy az eredeti munkáltató (szerződő) a járulékkal összefüggő adókötelezettségét teljesítse.

83.§

A rendelkezés rögzíti, hogy nem terjed ki a biztosítási jogviszony azokra a belföldinek nem minősülő személyekre, akik a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyal, közfeladatot ellátó vagyonkezelő alapítvány által fenntartott vagy egyéb felsőoktatási intézménnyel fennálló munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesítenek, feltéve, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszonnyal összefüggésben magyarországi tartózkodásuk a 30 napot nem haladja meg.

84. §

Az Szja tv. szerinti átalányadózást választó egyéni vállalkozó éves minimálbér felét (2022-ben az 1 200 000 forintot) el nem érő jövedelme mentes a személyi jövedelemadó alól, így az év elején az egyéni vállalkozónak nagy valószínűséggel kisebb a személyi jövedelemadó-előleg alapja, mint az év hátralevő részében. Tekintettel arra, hogy a járulékalapot a személyi jövedelemadó-előleg alapjából kiindulva kell meghatározni, a járulékalap az év első hónapjaiban alacsonyabb, mint az év vége felé haladva. Viszont a főfoglalkozású egyéni vállalkozókra vonatkozó minimum járulékalap miatt, havonta legalább a minimálbér után akkor is meg kell fizetni a társadalombiztosítási járulékot, ha a járulékalapot képező jövedelem nulla, vagy kevesebb, mint a minimálbér. A jelenlegi szabályok alapján a havi adóköteles jövedelem egyenlőtlen eloszlása miatt előfordulhat, hogy ugyanakkora éves jövedelem után az év egészére vetítve eltérő járulékfizetési kötelezettség keletkezik. Az eltérés különösen akkor látványos, ha az egyéni vállalkozónak több hónapban nincsen személyi jövedelemadó köteles bevétele, míg egyes hónapokban nagyobb összegű adóköteles kifizetéseket szerez, hiszen a minimum alap után azokban a hónapokban is fizetnie kell társadalombiztosítási járulékot, amelyekben nem szerez bevételt, vagy szerez ugyan bevételt, de az adómentes.

Annak érdekében, hogy a jövedelem eloszlása ne befolyásolja ilyen mértékben a fizetendő társadalombiztosítási járulék mértékét göngyölítéses adófizetési szabály kerül bevezetésre. Az új göngyölítéses szabály alapján negyedévente össze kell adni az aktuális negyedévben, illetve a megelőző negyedévben (negyedévekben) megszerzett személyi jövedelemadó-köteles jövedelmet és abból ki kell vonni a megelőző negyedévben (illetve negyedévekben) járulékalapként figyelembe vett összeget, majd az ily módon meghatározott összeget el kell osztani annyi hónappal, amelyben az egyéni vállalkozó a tárgynegyedévben biztosított volt. A számításnál minden olyan hónapot figyelembe kell venni, amelyben a vállalkozó biztosítási jogviszonya legalább egy napig fennállt.

A göngyölítéses módszerrel meghatározott járulékalap a jövedelem havonkénti eloszlásától függetlenül ugyanakkora éves jövedelemnél ugyanakkora összegű társadalombiztosítási járulék fizetést eredményez és figyelembe veszi azt is, hogy az egyéni vállalkozó a tárgyév megelőző hónapjaiban negyedévente mekkora járulékalap után fizette meg az adót.

85.§

A Tbj. a magánszemélyek részére lehetőséget biztosít arra, hogy az előírt egészségügyi szolgáltatási járulékkal kapcsolatban a hatóságokkal egyeztetést kezdeményezzenek. Az egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére kötelezett személy vitathatja a fizetési kötelezettség jogalapját, ha az érintett időszakban egészségügyi szolgáltatásra volt jogosult vagy biztosítottnak minősült. Az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság elbírálása szempontjából az eljárást az egészségbiztosítási szerv folytatja le a rá vonatkozó szabályok alapján, míg a biztosítotti jogviszony fennállásának megállapítása ügyében az állami adó- és vámhatóság jár el.

A magánszemélyek részéről a NAV-nál kezdeményezett egyeztetési eljárások elbírálásához az egészségbiztosítási szerv adatbázisában található adatokra van szüksége az adóhatóságnak. A hatályos szabályok szerint az adóhatóság minden egyes ügyben az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 35. §-ában foglaltak szerint megkereséssel él a társhatóság felé. Az ügyintézés egyszerűsítése érdekében a rendelkezés felhatalmazza az adóhatóságot arra, hogy a szükséges információkat elektronikus úton szerezze meg az egészségbiztosítási nyilvántartást vezető szervtől.

86. §

A rendelkezés adattovábbításra ad felhatalmazást az idegenrendészeti hatóság számára a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény módosításához kapcsolódóan.

87.§

A hatályos rendelkezések szerint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal csak azokról a foglalkoztatói megszűnésekről értesíti az NEAK-ot, ahol a saját nyilvántartása szerint nyitott jogviszony maradt, nem adja át az összes megszűnt foglalkoztató adatát. Ez azt eredményezheti, hogy már megszűnt cégek a NEAK nyilvántartásában még mindig nyitott, élő foglalkoztatóként szerepelnek. A rendelkezés módosításának eredményeként a megszűnt foglalkoztatókhoz bejelentett személyek jogviszonya is lezárulhat a foglalkoztató megszűnésével egyidejűleg a NEAK nyilvántartási rendszerében.

88. §

A hatályos szabályok szerint a külföldön biztosítási jogviszonnyal rendelkező adózóknak meghatározott időnként kérelmezniük kell járulékfizetési kötelezettségük előírásának törlését és ezzel egyidejűleg ismételten igazolniuk kell külföldi biztosítási jogviszonyuk fennállását. Ha az adózó igazolja, hogy a kérelemben megjelölt időszaktól fennáll külföldi biztosítási jogviszonya, akkor az állami adó- és vámhatóság visszamenőlegesen törli az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettségét. Erről a törlésről az állami adó- és vámhatóság elektronikus adatszolgáltatással értesíti az egészségbiztosítási szervet. A rendelkezés kiegészítése lehetővé teszi, hogy az egészségbiztosítási szerv a saját nyilvántartásában is lezárja az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettséget és törölje az érintett TAJ számát a külföldi biztosítási jogviszony meglétére tekintettel. A közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzés biztosíthatja, hogy a külföldön tartózkodó személyt a járuléktörléssel érintett időszakot követően ismételten a hatóságok ne kötelezzék egészségügyi szolgáltatási járulék fizetésére.

89. §

A rendelkezés szerint az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó a vállalkozói jövedelemadózást alkalmazó egyéni vállalkozótól eltérően a társadalombiztosítási járulékot a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig vallja be, illetve fizeti meg.

90.§

A foglalkoztatottak biztosítotti jogviszonyának lezárását a jogutód nélküli megszűnést eredményező eljárások alatt álló gazdasági társaságok, egyéb szervezetek, a tevékenységüket megszüntető egyéni vállalkozók többször elmulasztják, ezért gyakori az az eset, hogy a korábban foglalkoztatott magánszemélyek a foglalkoztató megszűnését (a nyilvántartó szerv általi törlését) követően is nyitott biztosítási jogviszonnyal rendelkeznek, aminek következtében felmerül a társadalombiztosítási ellátások jogalap nélkül történő igénybevétele, ezáltal pedig a költségvetés megkárosítása.

Az új rendelkezések lehetővé teszik, hogy az állami adó- és vámhatóság hivatalból lezárja ezeket a jogviszonyokat a foglalkoztató megszűnésének időpontjára vonatkozóan. Ez a dátum azonban csak vélelmezett megszűnési időpont lehet, mellyel szemben ellenbizonyításnak van helye, tekintettel arra, hogy a NAV a biztosítási jogviszony alapjául szolgáló foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó tényeket, körülményeket – az ún. elemi adatokat – nem ismeri. A jogviszony végének vélelmezett dátuma ebben az esetben a foglalkoztatónak a közhiteles nyilvántartásból való törlésének napja.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: NAV tv.) 2. § (1) bekezdés c) pontja 2022. január 1-jétől nevesíti a tisztjelölti szolgálati jogviszonyt, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 2. § 22a. pontja pedig 2022. augusztus 1-jétől a rendvédelmi tisztjelölti jogviszonyt. A rendelkezés az említett jogviszonyokban állókat társadalombiztosítási szempontból biztosítottnak minősíti.

92.§

A módosítás annak az esetnek a megítélését rendezi az adószám megállapításához és a változás-bejegyzésekhez kapcsolódó adóregisztrációs eljárások során, amikor az akadállyal érintett személy olyan, más adózó jelenlegi vagy volt vezető tisztségviselője, cégvezetője, tagja vagy részvényese, melynek az adószámát törölték ugyan, azonban azt az állami adó- és vámhatóság a törvényes működés helyreállítására tekintettel az Art. 246. § (7) bekezdése alapján ismételten megállapította.

93. §

A módosítás megteremti annak a lehetőségét, hogy ha az adózó az egyéni vállalkozó tevékenység bejelentésének időpontjában egyéb adóköteles tevékenységére tekintettel már rendelkezik adószámmal, akkor az állami adó- és vámhatóságnak nem kell részére új adószámot megállapítania, továbbá az állami adó- és vámhatóság új adószámot állapít meg az egyéni vállalkozói tevékenységét bejelentő adózó részére, ha korábban vámazonosító számmal is rendelkezett.

94. §

Külföldi személyek rövidebb időtartamra történő foglalkoztatásának feltétele, hogy e személyek rendelkezzenek adóazonosító jellel. Ennek hiányában a jelenleg hatályos rendelkezések értelmében tevékenységüket meg sem kezdhetik. A Javaslat értelmében a külföldi állampolgárt foglalkoztató közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványnak és felsőoktatási intézménynek az állami adó- és vámhatósághoz a tevékenység megkezdését követő harminc napon belül kell a bejelentést megtennie, amely igen jelentős adminisztratív könnyebbséggel jár és a külföldi állampolgár számára is sokkal egyszerűbb ügyintézést tesz lehetővé.

95.§

A rendelkezés haviról negyedévesre módosítja az Szja tv. szerinti átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó bevallási kötelezettségét.

96. §

- (1) Az Áfa tv. rendelkezései alapján nem kell alkalmazni a soron kívüli áfabevallási kötelezettséget kiváltó gazdasági tevékenység megszüntetésének szabályait arra az esetre, amikor az adózó egyéni vállalkozóként folytatott tevékenysége nem szűnik meg, csak vállalkozói státuszáról mond le, és tevékenységét adószámos magánszemélyként folytatja tovább. Ezekben az esetekben ugyanis a gazdasági tevékenység és így az áfa alanyiság nem szűnt meg. Az általános forgalmi adó tekintetében nem jelent változást, hogy a természetes személy a gazdasági tevékenységét kezdetben egyéni vállalkozóként, majd őstermelőként folytatja. A módosítás értelmében ezekben az esetekben az érintett adózói körnek nem keletkezik soron kívüli áfabevallás benyújtási kötelezettsége. E módosítás az adóhatóság és az adódók számára is adminisztrációs könnyebbséget jelent.
- (2) Az Áfa tv. alapján a csoportos adóalanyiság létrehozására irányuló kérelemben megjelölhető, hogy az adóalanyok mely időponttal kérik a csoportos adóalanyiság létrehozását, valamint a csoportos adóalanyisághoz történő csatlakozás iránti kérelmében a kívül maradó, illetve a csatlakozó új adóalany szintén megjelölheti, hogy mely időponttal kéri a csatlakozását. A csoportos adóalanyiság, illetve csoportos adóalanyisághoz történő csatlakozás a kérelemben megjelölt időpontban, de legkorábban az állami adó- és vámhatóság engedélye véglegessé válásának napjával jön létre. A módosítás alapján a bevallási kötelezettség teljesítésére nyitva álló határidőt a csoportos adóalany létrejöttének, illetve a csoporthoz történő csatlakozásnak az időpontjától kell számítani, nem pedig a határozat véglegessé válásának napjától.

(3) A mezőgazdasági őstermelő és az Szja tv. rendelkezései szerint átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó kötelezettségeiről negyedévente nyújt be bevallást. Ha az érintett öregségi nyugdíj iránti igényt nyújt be, szükséges soron kívüli bevallás benyújtása annak érdekében, hogy a nyugdíj-megállapításhoz szükséges adatok rendelkezésre álljanak. A rendelkezés a bevallás harminc napon belüli benyújtását írja elő a bevallással még le nem fedett, az öregségi nyugdíj megállapításának kezdő napját megelőző napig terjedő időszakra vonatkozóan.

97.§

Technikai módosítás.

98. §

A módosítás a szokásos piaci ár megállapítására irányuló eljárás meghosszabbítása és a módosítás iránti kérelem esetében egyértelműsíti, hogy a meghosszabbítás vagy a módosítás iránti kérelem benyújtásakor hatályos általános díjmérték felét kell megfizetni.

Az Art. feltételes adómegállapítási eljárásra vonatkozó 165. § (4) bekezdés első mondatával megegyező szabály vonatkozik továbbá a szokásos piaci ár megállapítása iránti eljárásban is a díj visszautalásának eseteire is.

99.§

A kétoldalú és többoldalú eljárásokban az egyeztetés lefolytatására jelenleg nincs határidő, ez parttalanná és aránytalanul elhúzódóvá teheti az eljárást. Az OECD elvárja, hogy a kölcsönös egyeztető eljárások átlagosan két év alatt lezáruljanak. A módosítás az ilyen kétéves határidőt rögzíti. A módosítás meghatározza a szokásos piaci ár megállapítására irányuló kétoldalú és többoldalú eljárásban, a külföldi állam illetékes hatóságával történő egyeztetés lefolytatására nyitvaálló határidőt.

100. §

A módosítás a szokásos piaci ár megállapítása kapcsán hozott határozat időbeli hatályára vonatkozó szabályozás változását érvényesíti az ellenőrzési tilalomra vonatkozó szabályban, valamint további kisebb pontosításokat tartalmaz.

101.§

Az Art. 181. § (1) bekezdése alapján a határozat hatálya teljes adóévekre terjedhet ki, valamint e bekezdés szerint a legkorábbi kezdő időpont a kérelem benyújtása adóévének első napja lehet. A módosítás a (2) bekezdés – az OECD-tagállamok gyakran alkalmazott – úgynevezett "roll-back" szabályát, azaz azt, hogy a kétoldalú vagy többoldalú eljárásban a külföldi eljáró hatóság és az adópolitikáért felelős miniszter megállapodása alapján a határozat hatálya korábbi időszakokra is kiterjedjen, összhangba hozza az (1) bekezdéssel. Az Art. 181. § (1) bekezdése alapján is lehetőség van arra, hogy a kérelem a benyújtása előtti időszakra is kiterjedjen, de ennek legkorábbi időpontja csak az aktuális adóév első napja lehet, a (2) bekezdés ennél hosszabb időszakra vonatkozik. Továbbá a módosítás egyértelművé teszi, hogy nem kérhető a roll-back olyan módon, hogy a határozat hatálya nem a benyújtás adóévének első napján kezdődik, hanem később. A módosítás pontosítja továbbá, hogy a határozat hatályának korábbi időszakokra való kiterjesztésére az adózó erre irányuló kérelme esetén van lehetőség.

102.§

Szükséges az összhang megteremtése a meghosszabbítandó határozat hatályára vonatkozó 181. § (1) bekezdésével, amelyben adóév – nem pedig (naptári) év – szerepel.

103. §

A 2020. január 1-től hatályos Áfa tv. 77. § (7) bekezdése tartalmazza azokat a feltételeket, amelyek együttes teljesülése esetén az adó alapja utólag csökkenthető a behajthatatlan követelésként elszámolt ellenérték egészének vagy részének adót nem tartalmazó összegével. Az Áfa tv. 77. § (7) bekezdését 2021. június 10-ei hatályba lépéssel módosul, így a hatályos Art. 264/A. § egy már nem hatályos jogszabályi előírásra hivatkozással

írja elő az adóhatóságnak a lekérdezési lehetőség biztosítását. A módosítás ezért törli az Áfa tv-re hivatkozást a rendelkezésből, továbbra is biztosítva a lekérdezési lehetőséget.

Az Art. 266. § a) pontjának hatályos szövegét szigorúan értelmezve a közzététel az egyéni vállalkozókat és az adószámos természetes személyeket nem érinti. A módosítás egyértelműsíti, hogy a közzététel az egyéni vállalkozókra és az adószámos természetes személyekre is kiterjed.

104. §

Felhatalmazó rendelkezés az automataberendezések állami adó- és vámhivatal részére történő adatszolgáltatási kötelezettségére vonatkozó részletszabályainak megalkotására.

105.§

Átmeneti rendelkezések.

106.§

Az. Art. 1. mellékletének módosítása megteremti a lehetőségét, hogy amennyiben adózó a havi adó- és járulékbevallásban feltünteti a biztosítási jogviszony megszűnésének időpontját, akkor az állami adó- és vámhatóság az adózó által közölt bevallási adatok alapján a biztosítási jogviszony megszűnéséről szóló bejelentést hivatalból elvégzi, és az adatot továbbítja az egészségbiztosítás biztosítotti nyilvántartása részére, melyről a foglalkoztatottat és a foglalkoztatót értesíti.

A módosítás továbbá megteremti a lehetőségét annak, hogy amennyiben adózó jogutód nélkül megszűnt, a foglalkoztatottakra vonatkozóan elmulasztott bejelentési kötelezettséget az állami adó- és vámhatóság hivatalból pótolja a jogutód nélküli megszűnés időpontjáról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon belül, melyről elektronikus úton adatot szolgáltat az egészségbiztosítás biztosítotti nyilvántartása részére. A biztosítási jogviszony megszűnésének vélelmezett időpontja a munkáltató, kifizető megszűnésének időpontja.

Határozott idejű szerződések esetén, a módosítás értelmében a biztosítotti bejelentés megtételekor közölni kell a jogviszony szerződés szerinti végső (záró) időpontját is.

A módosítással a végelszámoló, felszámoló, Bérgarancia biztos foglalkoztatói minősége nevesítésre kerül, és ezáltal e személyek egyértelműen a változásbejelentés benyújtására kötelezett személyeknek minősülnek.

107. §

Belső hivatkozások javítása.

Az Art. 266. § a) pontjának módosítása egyértelművé teszi, hogy a rendelkezés szerinti adatok közzététele az egyéni vállalkozókra és az adószámos természetes személyekre is kiterjed.

108.§

Hatályukat vesztő rendelkezések.

109. §

A módosítás előírja, hogy az igazolási kérelmet elutasító döntéssel szembeni fellebbezésre nyitva álló határidő elmulasztása esetén nincs helye igazolásnak.

110.§

A javaslat az idézésre vonatkozó rendelkezéseket módosítja, ezzel lehetőséget teremtve arra, hogy a fővároson kívüli igazgatóságok is idézhessenek fővárosi adózókat.

A módosítás kiterjeszti az eljárás egyéb résztvevői részére az adóhatósági irat kézbesítésének szabályait.

112.§

A módosítás megteremti a lehetőségét, hogy az adatok zárt kezelését elutasító döntés ellen ne csak az adózó, hanem az eljárás egyéb résztvevője is élhessen fellebbezéssel.

113.§

Átmeneti rendelkezés.

114. §

A módosítás egyértelműsíti, hogy az adóhatóság tényállás tisztázási kötelezettsége kiegészítő ellenőrzés esetében nem csak a határozat meghozatalához fűződően szükséges, hanem az adóhatóság alapvető jogszabályi kötelezettsége az eljárás egésze során.

115.§

A jelenlegi szabályozás, mely szerint csak három véletlenszerűen kiválasztott vállalkozótól kér az adóhatóság ajánlatot indokolatlanul korlátozza az ajánlattétel lehetőségét és sokszor vezet az elvégzendő feladat valós értékénél lényegesen magasabb összegű közreműködői díj kifizetéséhez. Többször előfordul ugyanis, hogy különböző okok miatt a véletlenszerűen kiválasztott vállalkozók közül egyik sem akarja, vagy tudja elvégezni az adott feladatot. Tekintettel azonban arra, hogy az ajánlattétel ismételt elmulasztása esetén a vállalkozó törölhető a közreműködő szervezetek névjegyzékéből, az ajánlattételre felhívott vállalkozók tesznek ugyan ajánlatot, de abban szándékosan olyan irreálisan magas összeget jelölnek meg, ami észszerű ajánlattétel esetén bizonyosan nem lehet a legkedvezőbb ajánlat. Azonban, ha mindhárom felkért közreműködő szervezet így cselekszik, az adóhatóságnak akkor is meg kell bíznia az adós számára legkisebb költséget felszámító vállalkozást, ha az elvégzendő munka valós értékének többszörösére tett ajánlatot. A módosítással valamennyi, az adott tevékenység és földrajzi terület vonatkozásában a névjegyzékbe bejegyzett közreműködő szervezet ajánlattételi felhívást kap, és mindegyiküknek lehetősége lesz az adott cselekményre vonatkozóan ajánlatot tenni. Az adóhatóság így vélhetően több ajánlat közül, a szabad verseny fokozott érvényesülésével választhatja ki a legalacsonyabb költséggel járót, amely az adós érdekeinek védelmét is biztosítja.

116. §

A módosítás lehetővé teszi az állami adó- és vámhatóság számára a végrehajtási kifogás előterjesztésére nyitva álló határidő elteltét követően az állam tulajdonjogának bejegyzését. A módosítás továbbá a másik tagállamban vagy külföldi államban ingatlanokra elrendelt vagyonelkobzás végrehajtására vonatkozó szabályokat rendeli alkalmazni az ingóságok tekintetében is.

117.§

Jogharmonizációs célú megfelelést biztosító rendelkezés.

118.§

Az adóigazgatási eljárásokban már jól működő módszer alkalmazásának lehetőségét teremti meg a gördülékeny ügymenet érdekében azzal, hogy az állandó meghatalmazás bejelentésére szolgáló űrlapok változása miatt a korábbi bejelentésen nyugvó képviseleti jogosultságoknak az időközben módosult vagy kiegészült ügycsoportokhoz való viszonyát megfeleltetés útján biztosítja anélkül, hogy az ügyfelek hátrányt szenvednének.

A hirdetményi kézbesítési módok közül a hirdetőtáblán történő elhelyezést szünteti meg, mivel az elavult, jelentős humánkapacitást köt le és ellentétes az elektronikus ügyintézés és a papírmentes közigazgatás térnyerését célzó jogalkotói szándékkal.

120. §

Mivel a jogsértés gyakorisága a "nem vámhiányos" bírság kiszabásakor mérlegelési szempont, a bírság összege az esetszámmal összefüggésben fokozatosan emelkedik. Ezért az alkalomszerűen, illetve a napi gyakorisággal nyilatkozatot tevők között ugyanazon mulasztás esetében igen eltérő bírságok kerülhetnek kiszabásra az idő előrehaladtával. A versenyképesség megőrzése és a bírságolási anomáliák elkerülése érdekében a jogsértés gyakoriságát 1 éves időtartamon belül indokolt figyelembe venni.

121.§

A Javaslat a Vámtörvény 84. § (1) bekezdésében felsorolt kötelezettségek megszegése vagy mulasztás esetén az azok megállapításától számított egy éven belül első ízben történő elkövetése esetére írja elő a bírság kiszabásának mellőzését, és az érintett személy figyelmeztetését.

122-123.§

A bűnügyi főigazgatóság főigazgató-helyettesére vonatkozó módosítás összhangot teremt a NAV területi szervei (igazgatóságok) tekintetében alkalmazott szabályozási fordulattal, létrehozva annak lehetőségét is, hogy – hasonlóan a területi szervekhez – több főigazgató-helyettest lehessen kinevezni.

124. §

A nemzeti adatvagyonról szóló 2021. évi XCI. új törvény hatályba lépése okán szükséges technikai módosítás.

125.§

A rendelkezés hatályon kívül helyezésével lehetővé válik, hogy bármely pénzügyőr (ne csak nyomozó) végrehajthassa az elővezetést.

126. §

A számviteli törvény általános jelleggel rendelkezik arról, hogy egy új, jogelőd nélkül alapított vállalkozó esetén hogyan kell figyelembe venni a beszámoló típusát, valamint a könyvvizsgálati kötelezettséget meghatározó értékhatárokat. A rendelkezések azonban nem térnek ki arra, miként kell eljárni kiválás esetén a kiválással létrejött vállalkozó esetén. A Javaslat hiánypótló rendelkezésként meghatározza, hogy ilyenkor a jogelőd nélkül alapított vállalkozóra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

127.§

Az elmúlt időszakban jelentősen megnőtt az intézményi formában működő különböző egészségügyi, szociális, kulturális és oktatási intézményekben lévő vagyon nagysága. A számviteli törvény jelenleg hatályos előírása azonban az intézményi formában működő szervezetekben lévő vagyoni részesedést nem tekinti tulajdoni részesedésnek. A tulajdonosok szempontjából ugyanakkor a valós vagyoni helyzet bemutatása azt indokolja, hogy ezen vagyoni részesedések is kimutatásra kerüljenek a mérlegében. A Javaslat ennek érdekében rendelkezik arról, hogy az egészségügyi, szociális, kulturális és oktatási intézményekben lévő vagyon is kimutatásra kerüljön tulajdoni részesedésként, azzal, hogy – az egyszerűsítés érdekében – lehetővé teszi a tulajdonolt intézmény legutolsó beszámolójának mérlegében szereplő saját tőke értékének megfelelő értékelését.

128. §

A Javaslat – a gyakorlati szakemberek felvetései alapján – egyértelműsíti, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott pénzügyi lízing tartozás mérlegfordulónapot követő üzleti évben esedékes törlesztő részletét is

– a kötelezettségekre vonatkozó általános előírásoknak megfelelően – a rövid lejáratú kötelezettségek között kell a mérlegben kimutatni.

129-130.§

Lásd a(z) 127. §-hoz kapcsolódó indokolást.

131.§

Uniós számviteli irányelvi előírások alapján az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozóknak csak néhány információt kell megadniuk a kiegészítő mellékletben. Ugyanakkor vannak olyan választási lehetőségek, amelyek szorosan összefüggnek az adózással [pl.: a törvényi előírásoktól eltérő számviteli elszámolás választása a törvény 4. § (4) bekezdése alkalmazásával], és amelyek esetében azokról, az általános előírások szerint indokolt a kiegészítő mellékletben információt adni.

132. §

A Javaslat arról rendelkezik, hogy az éves beszámolóját, továbbá az összevont (konszolidált) éves beszámolóját az IFRS-ek szerint összeállító vállalkozónak is alkalmaznia kell a VI/A. fejezet kormányok részére fizetett összegekről szóló jelentésre vonatkozó előírásait, valamint a VI/B. fejezet társaságiadó-információkat tartalmazó jelentésre vonatkozó előírásait.

133.§

A Javaslat a 2013/34/EU irányelvnek a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2021/2101/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv hazai jogba történő átültetését szolgálja.

A számviteli irányelv értelmében egyes, 750 millió eurót meghaladó bevétellel rendelkező multinacionális vállalkozásoknak vagy önálló vállalkozásoknak külön jelentésben nyilvánosságra kell hozniuk a társasági adóval kapcsolatos információkat.

134/D. § A Javaslat a társaságiadó-információkat tartalmazó jelentéssel kapcsolatos fogalom meghatározásokat tartalmazza.

134/E. § A Javaslat a társaságiadó-információkat tartalmazó jelentéstételre kötelezett vállalkozásokat és fióktelepeket határozza meg. A Javaslat részletezi, hogy a legfelső szintű anyavállalatoknak, valamint az önálló vállalkozásoknak mely esetben kell társaságiadó-információkról szóló jelentést készíteniük és mely esetben mentesülnek a kötelezettség alól. Továbbá rendelkezik arról is, hogy azon vállalkozásoknak, melyek az európai parlament és tanács 2013/36/EU irányelv 89. cikkével összhangban jelentést tesznek közzé, nem kötelező társaságiadó-információkról szóló jelentést készíteni, mivel a közzétett jelentés magába foglalja ezeket az információkat valamennyi tevékenységükre vonatkozóan. A javaslat tartalmazza továbbá az Unión kívül letelepedett legfelső szintű anyavállalat leányvállalatának, valamint az Unión kívül letelepedett legfelső szintű anyavállalat vagy önálló vállalkozás fióktelepének társaságiadó-információkra vonatkozó kötelezettségeit, illetve a kötelezettségek alóli mentesülést. A figyelembe veendő különböző határérték átszámítása az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett, 2021. december 21-én érvényes átváltási árfolyam alkalmazásával történik.

134/F. § A Javaslat a társaságiadó-információkat tartalmazó jelentés tartalmi és formai követelményeiről rendelkezik. A Javaslat rendelkezik arról is, hogy a jelentés elkészíthető a 2011/16/EU tanácsi irányelv III. melléklete III. szakaszának B. és C részében említett adatszolgáltatási útmutató alapján is. Az információkat tagállami szinten külön-külön kell bemutatni, illetve abban az esetben, ha egy tagállam több adójogrendszert foglal magában, akkor tagállami szinten szükséges azt egyesíteni. Továbbá rendelkezik az egységes formanyomtatványról, a géppel olvasható elektronikus beszámolási formátumról, valamint a jelentés pénzneméről.

134/G. § A Javaslat a társaságiadó-információkat tartalmazó jelentés nyilvánosságra hozataláról, közzétételéről rendelkezik, azonosan a beszámolók nyilvánosságra hozatalával, közzétételével.

134/H. § A Javaslat a társaságiadó-információkat tartalmazó jelentés elkészítésére, nyilvánosságra hozatalára, közzétételére vonatkozó felelősségi szabályokat tartalmazza.

Lásd a(z) 126. §-hoz kapcsolódó indokolást.

135.§

A beszámoló könyvvizsgálatára vonatkozó uniós irányelvi rendelkezések szerint a könyvvizsgálónak a könyvvizsgálói jelentésben véleményt kell mondania arról is, hogy a beszámoló megfelel-e a jogszabályi előírásoknak. Ezzel azonos módon szabályoz a hatályos Ptk. 3:129. § (1) bekezdése is. E könyvvizsgálói jelentésre vonatkozó elvárás a számviteli törvényben korábban a könyvvizsgálói záradékok szövegében jelent meg. Időközben a záradékok szövegei hatálytalanításra kerültek (a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal való összhang biztosítása érdekében), de azzal egyidejűleg nem került pontosításra a könyvvizsgálói jelentés tartalmára vonatkozó előírás. A számviteli törvény jelenleg e tekintetben korlátozottan rendelkezik a jogszabályi megfelelés kérdésében, és a számviteli törvényen kívül csak azon jogszabályi előírásoknak való megfelelésről szól, amelyek a könyvvizsgáló számára írnak elő feladatokat. Mindez az elmúlt időszakban mind az új uniós kötelezettségek (pl.: ESEF rendelet) teljesítése, mind a hazai gyakorlat tekintetében problémát okozott, ezért indokolt a beszámoló jogszabályi megfelelősége kapcsán a könyvvizsgálói véleménynyilvánítás hatókörének uniós irányelvi rendelkezésben foglaltak szerinti kiterjesztett megfogalmazása.

A Javaslat a társaságiadó-információkról szóló jelentéssel összefüggésben a könyvvizsgáló nyilatkozatát követeli meg a könyvvizsgálói jelentésben arra vonatkozóan, hogy az üzleti évben a megelőző üzleti évre vonatkozóan a vállalkozás köteles volt-e társaságiadó-információkról szóló jelentést közzétenni, és ha igen, akkor a társaságiadó-információkról szóló jelentést a 134/G. §-al összhangban tették-e közzé.

136. §

A Javaslat az Európai Unió jogának való megfeleléshez szükséges rendelkezést (jogharmonizációs záradékot) tartalmazza.

137. §

A Javaslat az átmeneti rendelkezéseket tartalmazza.

138. §

Lásd a(z) 127. §-hoz kapcsolódó indokolást.

A várható támogatások időbeli elhatárolása során, egyszerűsítési okokból, indokolt, hogy arra csak a támogatások terhére már elszámolt költségek (ráfordítások) mértékéig kerüljön sor.

A hatályos törvényi előírások a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezésekben gazdasági társaságot nevesítenek, mint alkalmazót, miközben a Ptk. a szövetkezetek esetében is lehetővé teszi a pótbefizetés intézményének alkalmazását. A Javaslat ennek megfelelően a pótbefizetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazók körét kiterjeszti a vállalkozóra, amely magában foglalja a gazdasági társaság mellett többek között a szövetkezetet is.

Az elmúlt időszakban a törvényi előírásokban egységesítésre került a beszámoló típusát, valamint a könyvvizsgálati kötelezettséget meghatározó értékhatároknál figyelembe veendő létszámfogalom. Ugyanakkor annak értelmezése a gyakorlatban további kérdéseket vetett fel, ezért indokolt egyértelművé tenni, hogy az egységesített "átlagos létszám" alatt az "átlagos statisztikai állományi létszám"-ot kell érteni.

A hatályos előírások rendelkeznek arról, hogy átalakulás esetén a vagyonmérlegben mely tételekkel változhat a jogelődnél kimutatott eredménytartalék összege a jogutódra vonatkozóan. E rendelkezéseket indokolt kiegészíteni az időközben végrehajtott eredménytartalékot érintő törvényi változásokkal (így eredménytartalékot érint az átalakulás miatti adóra képzendő tartalék összege, illetve a korábbi pótbefizetés elengedésének eredménytartalékban történő elszámolása).

A korengedményes nyugdíj intézményét és fogalmát évekkel ezelőtt a korhatár előtti ellátás fogalma váltotta fel. A számviteli dokumentumokra vonatkozó elévülési idő elteltével indokolt az erre vonatkozó rendelkezés törlése a törvényi előírásokból.

140. §

A könyvvizsgálói közfelügyeleti hatósághoz benyújtott Kkt. 35. § szerinti engedély iránti kérelmek esetében számos esetben került sor hiánypótlásra, mivel sok esetben fenn állt a Ptk. 3:115. §-a szerinti összeférhetetlenség, illetve a kérelmező tevékenységi körében nem szerepelt a számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység. Ezen feltételek teljesítése nélkül a Kkt. 35. § szerinti engedély nem adható meg. Az eljárás egyszerűsítése érdekében ezért indokolt a hivatkozott követelmények Kkt.-ban történő egyértelmű szerepeltetése.

141.§

Amennyiben egy kérelem a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóságnak az adott üggyel szorosan összefüggő más hatósági (a tevékenységet végző természetes személyre vonatkozó) döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el, úgy az eljárás felfüggesztésének lehetősége nélkül a kérelem elutasítása, majd annak újbóli benyújtása indokolatlan adminisztrációs teherrel és további eljárási költségekkel jár a kérelmező terhére. Ennek elkerülése érdekében indokolt a Kkt. 35. § és 35/A. § (1) bekezdés szerinti engedély iránti kérelem, a 49. § szerinti minősítés iránti kérelem, valamint az 50. § (2c) bekezdés szerinti banki igazolás iránti kérelem esetében is az eljárás felfüggesztésének lehetőségét megteremteni.

142. §

Lásd a(z) 141. §-hoz kapcsolódó indokolást.

143.§

A Kkt. 173/C. §-át indokolt egy új (17) bekezdéssel kiegészíteni, amely lehetővé teszi, hogy a könyvvizsgálattal érintett gazdálkodó kérelmére a minőségellenőrzési eljárásban hozott határozatról a könyvvizsgálói közfelügyeleti hatóság kivonatot készítsen. Kivonat készítésére kerülhet sor a Kkt. 173/C. § (7) bekezdés (d) pontja szerinti intézkedés esetén, amikor kérelemre a közfelügyeleti hatóság kivonatot készít a minőségellenőrzéssel összefüggésben hozott határozatról annak érdekében, hogy a gazdálkodó megfeleljen a számviteli törvény szerinti beszámoló elektronikus úton történő letétbe helyezéséről és közzétételéről szóló 11/2009. (IV. 28.) IRM–MeHVM–PM együttes rendelet 3. § (8) bekezdésében foglaltaknak.

144. §

A megnövekedett költségekre és az időközben bekövetkezett inflációs hatásra tekintettel indokolt a Kamara részére fizetendő – 14 évvel ezelőtt megállapított – 25 ezer, illetve 50 ezer forintos igazgatási szolgáltatási díj mértékének növelése, megfelelő valorizációja.

A Kkt. a minőségellenőrzésekhez kapcsolódó szankcionálási szempontrendszer elemeit jelenleg mintegy teljes körű felsorolásként tartalmazza, miközben a felsoroltakon túlmenően, egyéb szempontok is felmerülhetnek a kiszabható szankciók megállapításakor. Ennek érvényesítése érdekében, illetve annak érdekében, hogy a Kkt. előírásai maradéktalanul megfeleljenek a könyvvizsgálói irányelv rendelkezéseinek, javasolt az érintett rendelkezés pontosítása.

145-148.§

A kettős adóztatás elkerülésére irányuló Egyezményhez kapcsolódó Jegyzőkönyvet kihirdető törvény módosítása jogtechnikai okok miatt szükséges.

A pénzügyi számlákkal kapcsolatos információk automatikus cseréjéről szóló, illetékes hatóságok közötti többoldalú Megállapodás kihirdető törvény melléklete tartalmazza azokat a joghatóságokat, amelyek a Megállapodás kihirdetését megelőzően csatlakoztak az információcsere-megállapodáshoz. Mivel a kihirdetés óta folyamatos a megállapodáshoz való csatlakozás, ezért szükséges a lista évenkénti frissítése. A módosítás a legfrissebb csatlakozókkal egészíti ki a Megállapodást kihirdető törvény mellékletét. E rendelkezés a mellékletre való utalást végzi el.

150. §

Az országonkénti jelentések cseréjét lehetővé tevő Megállapodást kihirdető törvény melléklete tartalmazza azokat a joghatóságokat, amelyek a Megállapodás kihirdetését megelőzően csatlakoztak az információcseremegállapodáshoz. Mivel a kihirdetés óta folyamatos a megállapodáshoz való csatlakozás, ezért szükséges a lista évenkénti frissítése. A módosítás a legfrissebb csatlakozókkal egészíti ki a Megállapodást kihirdető törvény mellékletét. E rendelkezés a mellékletre való utalást végzi el.

151-152.§

A kettős adóztatás elkerülésére irányuló Egyezményhez kapcsolódó Jegyzéket kihirdető törvény módosítása jogtechnikai okok miatt szükséges.

153.§

A Multilaterális Egyezményt kihirdető törvény módosítása jogtechnikai okok miatt szükséges.

154.§

Hatályba léptető rendelkezések.

155.§

Jogharmonizációs záradék.

1. melléklet

A rendelkezés két új jogcímmel egészíti ki az egyes tevékenységekhez kapcsolódóan adómentes jövedelmek felsorolását:

Adómentes a Magyar Tudományos Akadémia és az NKE által John Lukács életműve előtti tiszteletadás céljából évente megítélt és az NKE által folyósított díj.

Azok a külföldi illetőségű személyek, akik közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyal, közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány által fenntartott vagy egyéb felsőoktatási intézménnyel fennálló munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesítenek, jellemzően külföldi adóilletőséggel rendelkeznek, ezért esetükben nem történik jelenleg sem adólevonás. Az egyértelmű jogalkalmazás és az esetleges visszaélések kiküszöbölése érdekében a Javaslat nevesítetten is adómentesnek minősíti azt a juttatást, amelyet a Tbj. szerint belföldinek nem minősülő személy a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvánnyal, egyházi jogi személlyel, a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány, egyházi jogi személy által fenntartott vagy más, a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény szerinti felsőoktatási intézménnyel fennálló munkavégzésre irányuló jogviszony alapján szerez, azzal a feltétellel, hogy a munkavégzésre irányuló jogviszonnyal összefüggésben a magyarországi tartózkodása bármely 12 hónapos időszakban nem haladja meg a 30 napot.

2. melléklet

A Válságközlemény az Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából című, 2022/C 131 I/01 számú európai bizottsági közlemény, amelyhez elválaszthatatlanul kapcsolódnak a támogatási programot jóváhagyó SA.103089 számú és az azt módosító európai bizottsági határozatok. Az ennek keretében nyújtott támogatás

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősül. Ha az adózó a Válságközlemény alapján kíván adókedvezményt, adóalap-kedvezményt igénybe venni, akkor adóbevallásában nyilatkozatot kell tennie arról, hogy az orosz–ukrán háború gazdasági hatásai hátrányosan érintik működését. E jogcímen nem vehet igénybe állami támogatást a Válságközlemény által felsorolt, illetve a Válságközlemény elfogadását követően, az Európai Unió által bevezetett szankciók hatálya alá tartozó személy. A támogatás abban az esetben sem vehető igénybe, ha az adózó tevékenységét valamely szankcióval érintett ágazatban végzi, és a támogatás veszélyeztetné a szankciók céljait.

Az Válságközlemény 2.1 szakasza alapján igénybe vett támogatások támogatástartalma a 2022. október 1-jei állapot szerint nem haladhatja meg az 500 ezer eurónak megfelelő forintösszeget. Ennek vizsgálatakor az adózó kapcsolt vállalkozásait is figyelembe kell venni.

Azonos vagy részben azonos elszámolható költség alapján igénybe vett támogatásokat össze kell számítani. A Válságközlemény szerinti támogatás mellett igénybe vett más állami támogatás esetén figyelemmel kell lenni a más állami támogatás szabályai (csoportmentességi rendeletek) által meghatározott vagy bizottsági határozatban jóváhagyott támogatási intenzitásokra, összegekre is. A Válságközlemény szerinti támogatás mellett igénybe vett de minimis támogatás esetén a támogatások támogatástartalma nem haladhatja meg a Válságközlemény szerinti felső határt.

Amennyiben az adózó a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatást is igénybe vesz, akkor a Válságközlemény szerinti támogatás igénybe vétele nem vezethet az adózó kárának túlkompenzációjához.

3. melléklet

Az Art. 1. mellékletének 3.2. alpontjához: Az e pontban szereplő javaslat harmonizál a Tbj. 66. § (3) bekezdés első mondatában megfogalmazott elvvel, miszerint a társadalombiztosítási igazgatási szervek az adatszolgáltatásra kötelezettől nem kérhetik olyan adat ismételt közlését, amely a nyilvántartásra kötelezett bejelentésében, bevallásában már szerepelt. Ez a megoldás adminisztrációcsökkentést eredményezne a foglalkoztatók oldalán. Az elképzelés szerint, ha a foglalkoztató a 08 jelű bevallás '08M-04 lap 541. sorát kitölti, vagyis közli a jogviszony végét, akkor mentesül a változás-bejelentési kötelezettség teljesítése alól. A természetes személy biztosítási jogviszonya lezárásáról történő értesítést az Art. 1. melléklet 3.6. alpontja tartalmazza.

Az Art. 1. mellékletének új 3.4–3.7. alpontjaihoz: A foglalkoztatottak biztosítotti jogviszonyának lezárását a jogutód nélküli megszűnést eredményező eljárások alatt álló gazdasági társaságok, egyéb szervezetek, a tevékenységüket megszűnését egyéni vállalkozók is gyakran elmulasztják. Emiatt a foglalkoztatott magánszemélyek a foglalkoztató megszűnését (a nyilvántartó szerv általi törlését) követően is nyitott biztosítási jogviszonnyal rendelkeznek, melynek következtében felmerül a társadalombiztosítási ellátások jogalap nélkül történő igénybevétele. A költségvetésre gyakorolt negatív hatások csökkentése, a veszteség minimalizálása érdekében az alábbi módosítás lehetőséget ad arra, hogy a NAV a megszűnt foglalkoztató helyett pótolja a 'T1041-es adatlapok benyújtását a biztosítási jogviszonyok lezárása céljából a foglalkoztató megszűnésének időpontjára. Ez a dátum azonban csak vélelmezett megszűnési időpont lenne, mellyel szemben ellenbizonyításnak lenne helye, tekintettel arra, hogy a NAV a biztosítási jogviszony alapjául szolgáló foglalkoztatási jogviszonyra vonatkozó tényeket, körülményeket nem ismeri. A jogviszony végének vélelmezett dátuma az a nap lenne, amikor a foglalkoztatót nyilvántartó szerv törli a foglalkoztatót a nyilvántartásból.

Az Art. 1. mellékletének új 3.8. alpontjához: Határozott idejű szerződések esetén indokolt jogszabályban előírni, hogy már a biztosítotti bejelentés megtételekor közölni kell a jogviszony szerződés szerinti végső (záró) időpontját is. Ez az adózónál adminisztráció csökkentést jelentene, illetve csökkenne az adózói figyelmetlenség miatt le nem zárt jogviszonyok száma. Ha módosul a határozott idejű szerződés időtartama, akkor továbbra is nyitva áll a változásbejelentés megtételének lehetősége.

Az Art. 1. mellékletének új 3.9. alpontjához: Ellenőrzési tapasztalatok alapján szükséges a felszámolóbiztos, a végelszámoló és a kényszertörlési eljárás során kinevezett bérgarancia biztos kötelezettségének adózási jogszabályban történő előírása a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) rendelkezésein túlmenően, mivel a munkáltatói jogokat a kérdéses adózói körben ők gyakorolják, és leggyakrabban ők azok, akik az adat- és változásbejelentési kötelezettségeket nem teljesítik.

4. melléklet

A pénzügyi számlákkal kapcsolatos információk automatikus cseréjéről szóló, illetékes hatóságok közötti többoldalú Megállapodás kihirdető törvény melléklete tartalmazza azokat a joghatóságokat, amelyek a Megállapodás kihirdetését megelőzően csatlakoztak az információcsere-megállapodáshoz. A felsorolt országok és joghatóságok automatikus információcsere keretében együtt kívánnak működni hazánkkal és hazánk is érdekelt ebben az együttműködésben. Ezt az együttműködést teszi lehetővé ez a rendelkezés, amely felveszi a Megállapodást kihirdető törvény mellékletébe a felsorolt országokat és joghatóságokat.

5. melléklet

Az országonkénti jelentések cseréjét lehetővé tevő Megállapodást kihirdető törvény melléklete tartalmazza azokat a joghatóságokat, amelyek a Megállapodás kihirdetését megelőzően csatlakoztak az információcsere-megállapodáshoz. A felsorolt országok és joghatóságok automatikus információcsere keretében együtt kívánnak működni hazánkkal és hazánk is érdekelt ebben az együttműködésben. Ezt az együttműködést teszi lehetővé ez a rendelkezés, amely felveszi a Megállapodást kihirdető törvény mellékletébe a felsorolt országokat és joghatóságokat.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://www.magyarkozlony.hu honlapon érhető el.